

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0333 OSLO

Vår dato: 22.10.2015

Vår ref.: 200903066-39 ksk/hela

Arkiv: 312

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Henrik Langbråten.

22 95 94 18 , hela@nve.no

Miljøkraft Hattfjelldal AS - Søknad om tillatelse til bygging av Stikkelvika kraftverk og regulering av Kjerringvatnet i Hattfjelldal kommune i Nordland – NVEs innstilling

Miljøkraft Hattfjelldal AS søker om tillatelse til bygging av Stikkelvika kraftverk og regulering av Kjerringvatnet i Hattfjelldal kommune i Nordland.

Etter en samlet vurdering av planene for de foreliggende utbyggingsalternativene og mottatte høringsuttalelsene anbefaler NVE at Miljøkraft Hattfjelldal AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å regulere Kjerringvatnet. Det anbefales også at Miljøkraft Hattfjelldal AS gis tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Stikkelvika kraftverk. NVE mener fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser og at § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt.

Sammendrag

Miljøkraft Hattfjelldal AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Stikkelvika kraftverk i Stikkelvikelva og regulering av Kjerringvatnet i Hattfjelldal kommune i Nordland. Kraftverket vil utnytte et fall på 333 m mellom Kjerringvatnet og kraftstasjon på kote 385 moh. I alternativ A er det planlagt å regulere Kjerringvatnet med 2,5 m mellom laveste regulerte vannstand (LRV) på kote 716,5 moh og høyeste regulerte vannstand (HRV) på kote 719 moh. I alternativ B er det planlagt å regulere Kjerringvatnet med 0,9 m (senkning) mellom laveste regulerte vannstand (LRV) på kote 717,1 moh og høyeste regulerte vannstand (HRV) på kote 718 moh. Vannveien er planlagt utført med tunnel i øvre del og nedgravd/nedsprengt rørgate i nedre del. Total lengde på vannveien blir om lag 2,4 km. Middel vannføringen ved utløpet av Kjerringvatnet er 1,3 m³/s, og det er søkt om en maksimal slukeevne i kraftverket på 1,8 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,9 MW, og årlig middelproduksjon er beregnet til henholdsvis 23,4 GWh for alternativ A og 20,0 GWh for alternativ B. Søker planlegger å slippe en minstevannføring på 500 l/s om sommeren og 57 l/s om vinteren for begge alternativene.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 23,4 GWh/år ved alt. A og 20 GWh/år etter alt. B i ny, fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er høy for småkraftverk. Selv om dette isolert

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. I tillegg vil en regulering være positivt med tanke på å holde en produksjon også i perioder med lite tilsig.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale en konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan anbefale krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Hattfjelldal kommune anbefaler at det gis konsesjon, fortrinnsvis til alternativ A. **Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Sametinget og Reindriftsforvaltningen i Nordland** har fremmet innsigelse for utbygningsplanene for Stikkelvika kraftverk. Dette gjelder for begge utbyggingsalternativer. Dette begrunnes i hovedsak med negative konsekvenser for naturmangfold, landskap og reindrift. **Statens vegvesen** uttaler at avkjørselsforhold må avklares i reguleringsplan eller egen søknad. **Helgelandskraft AS** uttaler at distribusjonsnettets må forsterkes i området.

En eventuell utbygging av Stikkelvika kraftverk vil gi ca. 23,4 GWh eller 20,0 GWh i et gjennomsnittså (avhengig av utbyggingsalternativ). Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Stikkelvika kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

I innstillingen har NVE lagt vekt på at en utbygging av Stikkelvika kraftverk vil være et bidrag til en regulerbar fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener konfliktene ved en utbygging av Stikkelvika kraftverk i hovedsak knytter seg opp mot naturmangfold, landskap og reindrift. Dette er vektlagt i vår anbefaling. NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter de negative konsekvensene for disse temaene.

For å minske mulige konsekvenser for reindriften vil det være viktig at inntaket og dammen bygges veiløst slik som planlagt. Det er også viktig at veien til tunnelpåhugget tilbakeføres etter endt anleggsperiode. NVE mener også det er viktig for reindriften at vannstanden i Kjerringvatnet ikke heves, mens en senkning av vannstanden i likhet med hva som er omsøkt etter alternativ A synes å være akseptabelt. Det vil også være viktig å tilpasse anleggsperioden slik at den påvirker reinen i minst mulig grad.

NVE mener at en sesongtilpasset minstevannføring i Stikkelvikelva er viktig, da tilførselen av vann og fuktighet har betydning for fossesprøytsonene, vegetasjon, insekter, bunndyr og organismer knyttet til vannstrengen for øvrig. Med tilstrekkelig minstevannføring fra utløpet av Kjerringvatnet hele året, vil forholdene for biologisk mangfold i og rundt hele elva etter vårt syn ivaretas i tilstrekkelig grad. En sesongtilpasset minstevannføring er også viktig for å ivareta landskaps- og friluftslivsinteressene i området.

NVE mener at Stikkelvika kraftverk ligger i et område med visse landskapskvaliteter og at det dermed er viktig å begrense de visuelle virkningene av en eventuell utbygging i vassdraget. I de omsøkte planene for kraftverket mener NVE at det er tatt flere hensyn for å begrense de mulige negative konsekvensene for landskap og friluftsliv.

Etter NVEs syn vil en heving av vannstanden i Kjerringvatnet medføre negative konsekvenser for temaene reindrift og landskap. Fordelene ved en heving av vannstanden vil være økt produksjon og høyere reguleringsgrad. Vi mener derimot at fordelene ved vannstandshevingen ikke er større enn ulemperne dette medfører. NVE anbefaler derfor at det gis tillatelse til 1,5 meter senkning av vannstanden i Kjerringvatnet, men ingen heving av vannstanden.

NVE mener at kraftverket kun vil gi mindre negative konsekvenser som kan avbøtes tilstrekkelig gjennom vilkår, slik at fordelene ved tiltaket er større enn skadet og ulemper. Det kan derfor anbefales at det gis konsesjon til prosjektet.

Etter en helhetsvurdering av planene for de foreliggende utbyggingsalternativene og de foreliggende uttalelsene anbefaler NVE at Miljøkraft Hattfjelldal AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å regulere Kjerringvatnet og tillatelse etter vannressursloven til å bygge Stikkelvika kraftverk. NVE mener at fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket er større enn skadene og ulemperne for allmenne og private interesser slik at § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt.

Innhold

Sammendrag.....	1
Oppsummering av søknaden	4
Høring og behandlingsprosess.....	9
NVEs vurdering.....	26
NVEs konklusjon	35
Forholdet til annet lovverk	39
Vedlegg 1- Forslag til vilkår	41
Vedlegg 2 - Forslag til Manøvreringsreglement	49
Vedlegg 3 – Kart	50

Oppsummering av søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Miljøkraft Hattfjelldal AS, datert 02.05.2013:

«SØKNAD OM KONSESJON FOR BYGGING AV STIKKELVIKA KRAFTVERK

Miljøkraft Hattfjelldal AS ønsker å utnytte vannfallet i Stikkelvikelva i Hattfjelldal kommune i Nordland fylke til kraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *Å bygge Stikkelvika kraftverk*
- *Å utnytte tilsiget i Stikkelvikelva i fallet mellom kote 718 og kote 385*

II Etter lov om vassdragsreguleringer, jf. § 2, om tillatelse til:

- *Å regulere Kjerringvatnet mellom LRV på kote 716,5 og HRV på kote 719*

III Etter energiloven om tillatelse til:

- *Bygging og drift av Stikkelvika kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

(Dersom det ikke oppnås enighet)

IV Etter oteigningslova jf. § 2, nr. 51:

- *Om samtykke til ekspropriasjon av manglende rettigheter dersom det ikke oppnås minnelige avtale mellom søker og rettighetshaver.*

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredninger»

Stikkelvika kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	15,8	15,8
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	41,4	41,4
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	83,3	83,3
Middelvannføring	l/s	1300	1300
Alminnelig lavvannføring	l/s	150	150
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	188	188
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	113	113
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	706	706
Avløp	moh.	385	385
Lengde på berørt elvestrekning	m	3400	3400
Brutto fallhøyde	m	333	333
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,761	0,77
Slukeevne, maks	l/s	1800	1800
Minste driftsvannføring	l/s	0	0,3
Planlagt minstevannføring, sommer*	l/s	188	188
Planlagt minstevannføring, vinter*	l/s	133	133
Tilløpsrør, diameter	mm	1200	1200
Tunnel, tverrsnitt	m ²	15-22	15-22
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1400/1045	1400/1045
Installert effekt, maks	MW	4,9	4,9
Brukstid	timer	4300	
MAGASIN			
Magasinvolum	mill. m ³	8,6	3,3
HRV	moh.	719	718
LRV	moh.	716,5	717,1
PRODUKSJON			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	13,3	9,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	10	10,1
Produksjon, årlig middel	GWh	23,4	20
ØKONOMI			
Utbyggingskostnad	mill.kr	90,8	90,8
Utbyggingspris	kr/kWh	3,9	4,5

*Etter høring er det foreslått endret til 500 l/s i juni-august, og 57 l/s resten av året.

Stikkelvika kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		Alt. A	Alt. B
Ytelse	MVA	5,4	5,4
Spenning	kV	6	6
TRANSFORMATOR			
Ytelse	MVA	4,9	4,9
Omsetning	kV/kV	6/22	6/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)			
Lengde	km	18	18
Nominell spenning	kV	22	22

Om søker

MiljøKraft Hattfjelldal AS (MKH) ble stiftet i 2007 som et heleid datterselskap av MiljøKraft Nordland AS (MKN). MKN er heleid av Øijord & Aanes AS. MKH har i øyeblikket ingen egne ansatte og alt arbeid i forbindelse med konsesjonssøknaden utføres av MKN.

Beskrivelse av området

Stikkelvikelva drenerer et mindre delfelt i Røssågvassdraget i Nordland fylke. Stikkelvikelva og Kjerringvatnet ligger i Hattfjelldal kommune, men deler av nedbørfeltet ligger også i Hemnes kommune. Elva er lokalisert ca. 30 km øst for Mosjøen og renner fra Kjerringvatnet på kote 718 i sørøstlig-retning ned til Røssvatnet. Røssvatnet er magasin for kraftverkene i Røssåga og regulert mellom kote 370,70 (LRV) og 383,15 (HRV).

Kjerringvatnet er skjermet mot nordvest av Geittinden (1556 moh) og Littleinden (1256 moh). Nordøst for vatnet ligger Kjerringtinden på 1395 moh. I sørvest er det relativt åpent landskap hvor moreneavsetninger strekker seg opp mot Lauktinden (1183 moh).

Fra utløpet av Kjerringvatnet ved Vasshovud renner Stikkelvikelva gjennom en morene/fjellrygg til et relativt flatt område hvor elva danner to små tjern. På østsiden av utløpet er det i dag en innsamling/kalvemeringsplass for rein. Videre renner Stikkelvikelva over et fjellparti og møter den første vegetasjon i et større myrområde på ca. kote 680. På kote 620 går elva gjennom et trangt gjel, der et sidefelt fra Langtjørna i sør kommer inn. Mellom kote 600 og 500 møter Stikkelvikelva tregrensen og går gjennom kortvokst bjørkeskog før elva renner ut i Stikkelvika ved Røssvatnet. Fylkesvei 291 (Villmarksveien) krysser elva like ovenfor Røssvatnet.

Teknisk plan

Reguleringer

Både i utbygningsalternativ A og B er det omsøkt en regulering av Kjerringvatnet. Alternativ A innebærer 1,5 m senkning og 1,0 m heving av vannstanden i Kjerringvatnet. HRV vil da bli på kote 719 mens LRV vil bli på kote 716,5. Det omsøkte alternativ B omfatter en 0,9 m senkning av Kjerringvatnet. LRV vil da bli på kote 717,1 og HRV på kote 718.

Inntak

Det er omsøkt et inntak med stengeanordning i den sørøstlige bukta i Kjerringvatnet nord for utløpet. Her ligger det et fremstikkende fjellparti omgitt av ur. Inntaket vil få en enkel manuell stengeanordning. Inntaket vil ligge dykket på kote 706.

I utløpet av Kjerringvatnet er det søkt om å få bygge en 1 m høy støpt terskel for alternativ A. Denne vil være ca. 20 m lang med en støttefylling som muliggjør passasje for mennesker og dyr over terskelen. For alternativ B vil høyden på terskelen bli tilpasset den naturlige vannstanden i Kjerringvatnet.

Vannvei

Vannveien er planlagt som en kombinasjon av tunnel og en nedgravd rørgate. Tunnellen vil bli etablert under Kjerringtinden. Tunnellen får et tverrsnitt ca. 22 m². De siste 650 meterne vil det bores en mikrotunnel med diameter 1,2-1,3 meter (avhengig av valgt alternativ) inn til Kjerringvatnet. I forbindelse med tunneldriften vil det være nødvendig med en brakkerigg ved tunnelpåhugget på kote 680.

Fra tunnelpåhugget på kote 680 vil det etableres en nedgravet rørgate ned til kraftstasjonen på kote 385 ved Røssvatnet. Lengen på den nedgravde rørgaten vil bli ca. 850 meter lang. Røret legges i gravd/sprengt grøft som overfylles. Etter avsluttet anleggstid vil det berørte området bli arrondert og tilbakeført med stedegen vegetasjon. Berørt bredde i anleggsperioden vil være på 20-100 meter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil etableres nede ved Røssvatnet på kote 385. Søker opplyser at kraftstasjonsbygget skal tilpasses stedlige forhold og utformes slik at et eventuelt støyproblem blir minimalisert. Tomt til kraftstasjonen vil kreve et areal på ca. 500 m². I kraftstasjonen skal det benyttes ett horisontalt Peltonaggregat. Det er planlagt at kraftstasjonen får ett aggregat med slukeevne ca. 1,8 m³/s og en ytelse på ca. 4,9 MW. Kraftverkets minste slukeevne blir 0,3 m³/s ved alternativ B. For alternativ A er den ikke oppgitt.

Nettilknytning

Stikkelvika kraftverk kan tilknyttes eksisterende 22 kV linje som går gjennom planområdet. Kraftverket er omsøkt tilknyttet med en 100 m lang jordkabel langs atkomstveien til kraftstasjonen. Linjen videre må imidlertid oppgraderes i henhold til planlagt produksjon.

Veier

Ved Stikkelvika går det i dag en mindre kjerrevei ned til Røssvatnet og den omsøkte plasseringen av kraftstasjonen. Denne kjerreveien er planlagt oppgradert og vil få et permanent grusdekke ned til kraftstasjonen.

Det legges opp til at eksisterende skogsveier i området forlenges opp til tunnelpåhugget. På oversiden av Fv 291 og opp til kote 680 ved Kjerringtinden er det derfor omsøkt en midlertidig anleggsvei i traséen for rørgaten. Denne veien vil ikke bli kjørbare for privatbiler, og vil få et grovt dekke av grus og stein. Veien skal fjernes og sås til ved avslutning av anleggsarbeidene.

Massetak og deponi

Masser fra tunnel og mikrotunnel vil utgjøre ca. 35 000 m³. Massene forutsettes delvis benyttet i arrondering for vei, rørtrasé og omkring kraftstasjonen. Overskuddsmasser utover dette vil tilgjengeliggjøres for Hattfjelldal kommune, som ønsker å benytte massene til utbedring av infrastruktur i kommunen.

Arealbruk

Ved den naturlige vannstanden på kote 718 har Kjerringvatnet et areal på 3,4 km². I alternativ A er det planlagt å regulere opp vannet 1 m, det vil si at Kjerringvatnet får sin høyeste vannstand på kote 719. Ved kote 719 er det beregnet at Kjerringvatnet får et areal på 3,60 km². Reguleringen av Kjerringvatnet medfører derfor et neddemt areal på ca. 200 daa. Rørtraséen vil bli ca. 850 m lang, og krever et ryddebelte på ca. 30 m, noe som utgjør 28,5 daa. Selve kraftstasjonen krever et areal på ca. 0,5 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Planområdet for Stikkelvika kraftverk ligger innenfor et LNF-område i den gjeldende kommuneplanen til Hattfjelldal kommune. Hoveddelen av planområdet ligger i sone 1, hvor byggeaktivitet ikke er tillatt. Den nederste delen ligger i sone 2 hvor byggeaktivitet kan tillates.

Samlet plan (SP)

Stikkelvika kraftverk er behandlet i Samlet plan for vassdrag (SP-nr. 64811). Prosjektet ble behandlet i Stortingsmelding 63 (1984-1985) og plassert i gruppe 2, kategori I. Saken kan derfor konsesjonsbehandles.

Verneplan for vassdrag

Prosjektet vil ikke berøre vassdrag som er vernet gjennom Verneplan for vassdrag.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland ble vedtatt av fylkestinget Nordland i februar 2012. Planen inneholder blant annet strategier, retningslinjer og prioriteringsnivå som brukes ved fylkeskommunens saksbehandling av søknader. Stikkelvikelva er ikke spesifikt omtalt i denne planen.

Høring og behandlingsprosess

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og § 6 i vassdragsreguleringsloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn i juni 2013. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar. NVE var på befaring i området den 24.06.2014 sammen med representanter for søkeren, kommunen og reinbeitedistriktet.

NVE har i etterkant av befaringen holdt innsigelsesmøter med Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune. Vi har også holdt et innsigelsesmøte og konsultasjonsmøte med Sametinget. Protokoller og referater fra alle møtene er godkjent av alle parter.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hattfjelldal kommune fattet følgende vedtak i kommunestyret den 25.06.2014:

«Konsesjonssøknaden fra Miljøkraft Hattfjelldal AS om å bygge Stikkelvika kraftverk i Hattfjelldal kommune anbefales. Ut fra forelagte alternativ anbefales A. Det forutsettes at foreslåtte avbøtende tiltak blir en del av vilkårsettingen. Likeledes krav til minstevannsføring.

Hattfjelldal kommune krever høyeste sats ved beregning av konsesjonsavgift m.m.»

Fylkesmannen i Nordland fremmet innsigelse mot planene om Stikkelvika kraftverk i et brev datert 02.10.2013.

Etter Fylkesmannens vurdering vil konsekvensene for inngrepsfrie naturområder være så store at man her vil komme i konflikt med nasjonale mål om å sikre gjenværende naturområder med urørt preg.

Fylkesmannen mener også at inngrepet i forbindelse en utbygging utvilsomt vil virke negativt inn på friluftslivsinteressene og landskapet i området. Her trekkes særlig fossen på kote 510 frem som et landskapselement som er av stor verdi for opplevelsen til fjellvandrere, jegere og fiskere som benytter stien til Kjerringvatnet og Kjerringtinden.

Fylkesmannen kommenterer også at det ved feltarbeidet ble registrert tre fossesprutsoner i elva ved henholdsvis kote 410, 510 og 590. Videre at Stikkelvikelva har en nordøstlig eksposisjon, noe som gir lav solinnstråling og er således gunstig for fossesprøytonene. Fylkesmannen bemerker at alle fossesprøytonene er gitt B-verdi, men at det ikke er registrert rødlistearter i tilknytning til disse. I Nordland er det kjent 41 forekomster av denne naturtypen, hvorav kun to ligger i Hattfjelldal kommune. Det er videre registrert en fosse-eng i den øvre fossesprøytonen. Denne er kategorisert som nær truet i Norsk rødliste for naturtyper 2011. Fylkesmannen mener en redusert vannføring i elva vil redusere tilstanden til naturtypen i Stikkelvikelva. Fylkesmannen mener det er viktig å bevare de få lokalitetene som er igjen av denne naturtypen i Nordland. Det er relativt spesielt for fylket at det forekommer tre viktige forekomster av naturtypen fossesprøytsone i en og samme elv. Eventuell tillatelse i nærværende sak vil medføre utbygging av ti prosent av fylkets svært viktige eller viktige fossesprøytoner. For kommunens vedkommende vil det i praksis medføre at en av tre kjente lokaliteter bygges ut. Reduksjon

av vannføringen vil i stor grad ødelegge naturtypeforekomsten, noe som igjen vil ha store konsekvenser for utbredelsen og tilstanden av naturtypen i både kommunen og fylket.

Fylkesmannen kommenter at Røssågvassdraget som økosystem allerede er sterkt påvirket av vannkraftutbygging, jfr. naturmangfoldloven § 10. For å kunne ivareta restene av dette tidligere mangfoldige økosystemet er det viktig unngå utbygging av de delene av vassdraget som fortsatt er lite påvirket av inngrep og har betydelige naturverdier som ikke er forenelig med vannkraftutbygging.

Etter Fylkesmannens vurdering vil en utbygging som omsøkt, både primært og sekundært, være i konflikt med vesentlige regionale interesser. Dette er forhold som taler mot innvilgelse av konsesjon.

Nordland fylkeskommune fremmet innsigelse mot planene om Stikkelvika kraftverk i et vedtak i fylkestinget den 7.10.2013. Dette gjøres med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*. Innsigelsen gjelder begge utbyggingsalternativer, og begrunnes slik:

«Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de negative konsekvensene tiltaket vil få for villmarkspregede naturområder og viktig naturmangfold i området. Tiltaket, uavhengig av utbyggingsalternativ, vil blant annet få negative konsekvenser for tre fossesprutsoner som det er svært få av i Hattfjelldal og ellers i Nordland. I tillegg gir tiltaket negative konsekvenser for viktige reindriftsområder og for friluftsliv. Totalt sett vil en utbygging av Stikkelvika kraftverk gi vesentlig større negative enn positive konsekvenser.»

Reindriftsforvaltningen i Nordland fremmet innsigelse mot planene om Stikkelvika kraftverk i et brev datert 22.10.2013. Begrunnelsen for innsigelsen er at de mener tiltaket vil forringe et viktig sommerbeite for Jillen-Njaarke rbd. Dette er særverdiområder for distriktet. Reindriftsforvaltningen mener forringelsen vil komme på grunn av arealbeslag, tekniske inngrep, økt ferdsel og forstyrrende anleggsarbeid. De mener videre at det er planlagt mange utbyggingstiltak i det samme området, slik at den samlede belastningen for reinbeitedistriktet kan bli for stor.

Sametinget fremmet innsigelse mot planene i et brev datert 25.10.2013. Sametinget er kjent med at områdestyret har fremmet innsigelse til konsesjonssøknaden, og de konsekvensene for reinbeitedistriktet som fremkom i deres uttalelse. På bakgrunn av konsekvensene for reindriftsinteressene i området fremmer også Sametinget innsigelse mot planene.

De kommenterte i samme uttalelse at det er sannsynlig at det finnes samiske kulturminner i influensområdet til Stikkelvika kraftverk, og at de dermed må foreta en befarings av området.

Staten vegvesen kom med en uttalelse i brev datert 08.07.2013. De mener følgende forhold må avklares i den videre prosessen, og uttaler følgende:

«... Avkjørselsforhold (nye avkjørsler eller endret bruk av eksisterende avkjørsler) må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad. Avkjørselen skal bygges og vedlikeholdes etter våre retningslinjer...»

HelgelandsKraft kom en uttalelse i et brev datert 02.09.2013. De fremhever at ny produksjon fra Stikkelvika kraftverk må enten gå mot Hattfjelldal eller Øvre Røssåga. Det er i dag imidlertid ikke ledig kapasitet i eksisterende 22 kV distribusjonsnett til å ta imot ny produksjon (uavhengig av alternativ). Distribusjonsnettet må enten forsterkes eller det må bygges en ny produksjonsradial til transformatorstasjon. Et tilknytningspunkt mot Hattfjelldal må ses i sammenheng med valg av nettløsning for Kruttåga kraftverk. Øvre Røssåga transformatorstasjon er under bygging, og hvis

produksjonen skal til denne stasjonen er det aktuelt å se tilknytningen i sammenheng med det planlagte kraftverket i Tverrbergelva.

Hallvard Kjelen kom med en høringsuttalelse datert den 12.06.2013.

- Kjelen mener usikkerheten knyttet til om det er rødlistede arter i området og hvordan utbyggingen vil påvirke fuglelivet bør tillegges stor vekt i NVEs vurdering.
- Kjelen fremhever at stien opp til Kjerringvatnet og Kjerringtinden er mye brukt, i motsetning til det som er oppgitt i søknaden. Han mener dette er et viktig område for friluftsliv i kommunen og at inngrepene ved en utbygging vil svekke områdets verdi med tanke på friluftsliv. Han mener området er en viktig rest av uberørte områder i nærhet til Røssvatnet.
- Kjelen mener tapet av INON-området må tillegges vekt, og ses i sammenheng med andre utbygninger i området.
- Kjelen mener elva er et viktig landskapselement langs *villmarksvegen*. Han mener videre at Rana, Hemnes og Hattfjelldal har mistet mange synlige fossefall og at den samlede belastningen i området er stor.

Søker kommenterte de innkommende høringsuttalelsene i brev datert 29.9.2014. De hadde følgende kommentarer:

«Fylkesmannen i Nordland

Sammendrag av uttalelse:

I brev av 2.10.2013 fremmer fylkesmannen med hjemmel i Lov 24.11.2000 om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven) § 24, jfr. reglene i Plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5- 6, innsigelse til planene om bygging av Stikkelvika kraftverk i Hattfjelldal kommune.

Innsigelsen begrunnes med at kraftverket vil medføre for store negative konsekvenser for naturtypen fossesprøytsoner og reduksjon av arealer med villmarkspreget (INON).

Fylkesmannen var ikke representert på NVEs befaring 24.6.2014.

Fylkesmannen viser videre til at planene ikke er forenlig med retningslinjene i Regional plan om små kraftverk i Nordland (2012) der det heter at utbygging av små kraftverk i vassdrag med fossesprøytsoner med stor verdi ikke skal tillates, og i vassdrag med fossesprøytsoner med middels verdi skal en være svært restriktiv med å gi tillatelse til utbygging. Fylkesmannen mener at begge alternativene vil være i konflikt med vesentlige regionale interesser.

Utbyggers kommentar:

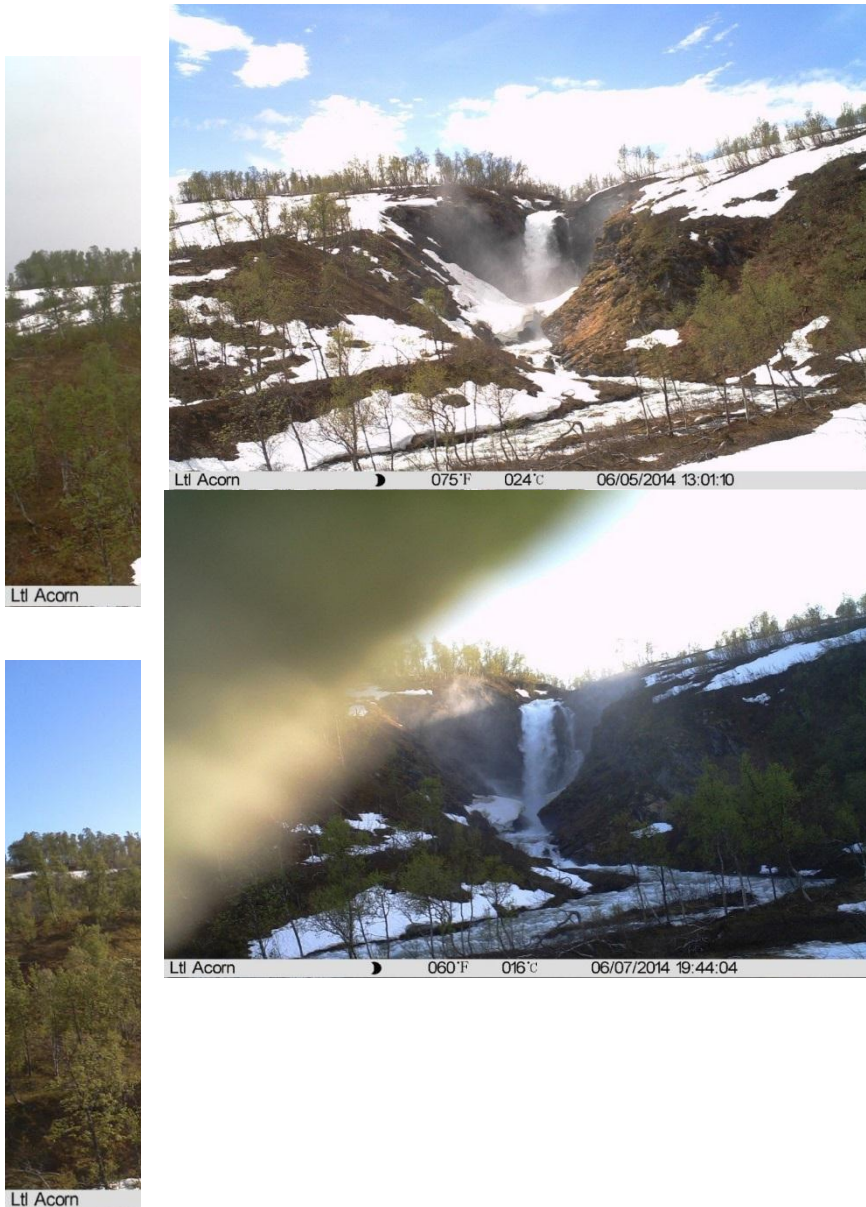
Om verdien av naturtypen fossesprøytsoner i Stikkelvikelva.

Det er registrert og beskrevet 3 områder med fossesprøytsoner langs Stikkelvikelva. Under befaringen med NVE 24. juni 2014, ble disse besøkt og vurdert. Alle tre områdene er vurdert som «Viktige» og det er ikke registrert rødlistede arter i noen av dem. Den øvre fossesprøytsonen er den mest utpregede og på sørsiden av elva har vegetasjonen likhetstrekk med vegetasjonstypen fosse-eng – moseutforming.

Vegetasjonen ved Røykfossen er tydelig påvirket av fossen med findusj og høy luftfuktighet i vekstsesongen. Dette gjelder både sørsida og nordsida av elva.

Vegetasjonen på nordsida – med rik urte- og grasflora – er likevel mer avhengig av sigevann fra fjellet enn av fossesprøyt. Vegetasjonen på sørsida – med mosedominert vegetasjon på arealet utenfor de over-rislede bergpartiene - er mer utsatt for fossesprøyt enn på nordsida, Observasjoner under befaringen og bilder som er tatt i perioden mellom

5. juni og befaringsdatoene (24. juni) viser at vegetasjonen i stor grad er et resultat av langvarig snødekke. Det ligger betydelige snømengder i området med mosedominans lenge etter at snøen er borte fra omgivelsene, og dette tyder på at det er snakk om snøleivevegetasjon – sannsynligvis Fattig mosesnøleie – T5 (etter Fremstad 1996: Vegetasjonstyper i Norge). Det langvarige snødekket på denne lokaliteten er etter all sannsynlighet årvisst. I 2014 kom våren relativt tidlig og snøsmeltingen var tidligere enn de foregående 5 år. Se foto i Figur 2-1 under.

Ut fra dette er det grunn til å anta at vegetasjonsutviklinga er betinget av snødekkets varighet like mye som av fossesprøyten. Dette reduserer noe av naturtypens verdi. Andre observasjoner under befaringen, viste at de to øvrige fossesprøytonene er forholdsvis små, og har **få/ingen** likhetstrekk med naturtypen fosse-eng.

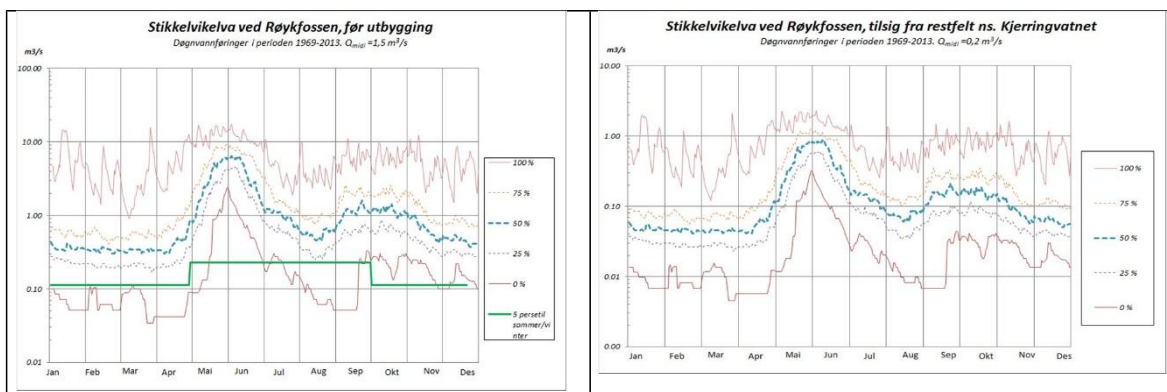
Under befaringen (og i fylkesmannens uttalelse) kom det også fram at Naturbasen mangler informasjon om disse fossesprøytonene. Det er derfor sannsynlig at Naturbasen også mangler andre forekomster av denne naturtypen i Nordland. Tallene som fylkesmannen refererer til angående slike forekomster i fylket, er derfor misvisende; naturtypen er ikke nødvendigvis så sjelden som det framstilles av fylkesmannen.

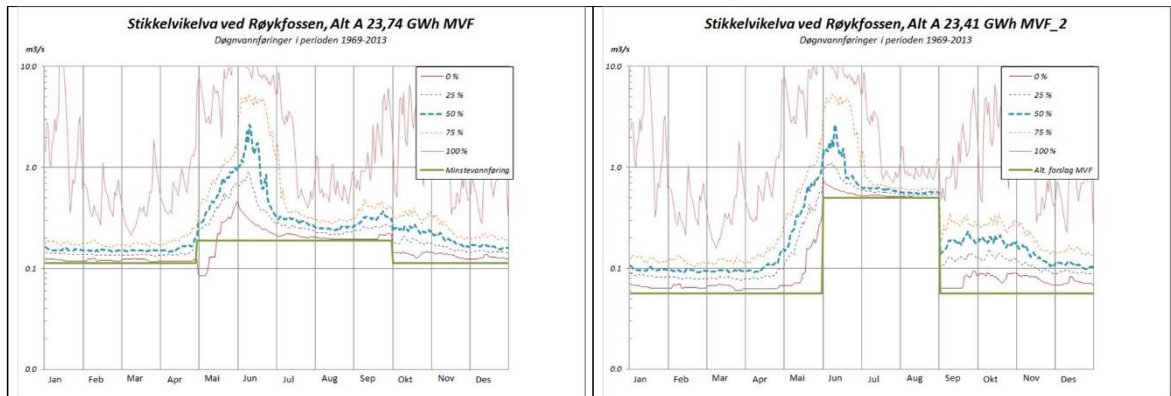
Disse opplysningene mener tiltakshaver har betydning for verdivurderingen av fossesprøytonene i regionen generelt og i Stikkelvika spesielt.

Kraftverkets påvirkning av naturtyper og fossesprøyt

De omtalte fossesprøytonene ligger et godt stykke nedenfor utløpet av Kjerringvatnet, og har derfor et tilsig fra feltene som ligger nedenfor Kjerringvatnet. Ved Røykfossen som ligger ca 2 km fra utløp Kjerringvatnet, er restfeltet 2,5 km². Dette betyr at Røykfossen får et bidrag fra restfeltet på ca 170 l/s i årsgjennomsnitt.

Det naturlige tilsiget ved Røykfossen preges av en vårflom i mai/juni og en mindre høstflom i oktober. På våren før vårflommen er vannføringene relativt stabile og etter vårflommen er vannføringene synkende slik at det i slutten av august er tilnærmet vintervannføringsregime i elva. Etter høstflommen stabiliserer vannføringene seg i januar. Restfeltet ved Røykfossen bidrar med ca 60 l/sek i vinterhalvåret og rundt 100 l/sek om sommeren. Typiske variasjoner i Stikkelvikelva før og etter utbygging (alternativ A) i tilsig er vist i Figur 2-2 og Figur 2-3 på neste side. I figurene er det også tatt hensyn til ulike krav til slipp minstevannføring fra Kjerringvatnet henholdsvis 5 persentiler sommer/vinter og 57 l/sek i en utvidet vintersesong etterfulgt av 500 l/sek i en forkortet sommersesong fra juni til august (3 måneder). I figurene er det brukt logaritmisk y-akse for bedre å få et bedre skille mellom lavvannføringene.

I tilsigsvår med svært lave tilsig viser Figur 2-3 at vintervannføringskravet på 113 l/sek (5% vinter) har tømt Kjerringvatnet slik at simuleringsmodellen ikke har klart å oppfyll kravet i mai måned. Hvis vintervannføringskravet reduseres så viser simuleringsresultatene at kravene overholdes i alle tilsigssituasjoner også med et forhøyet krav i juni, juli og august.

Om INON – villmarkspregede naturområder.

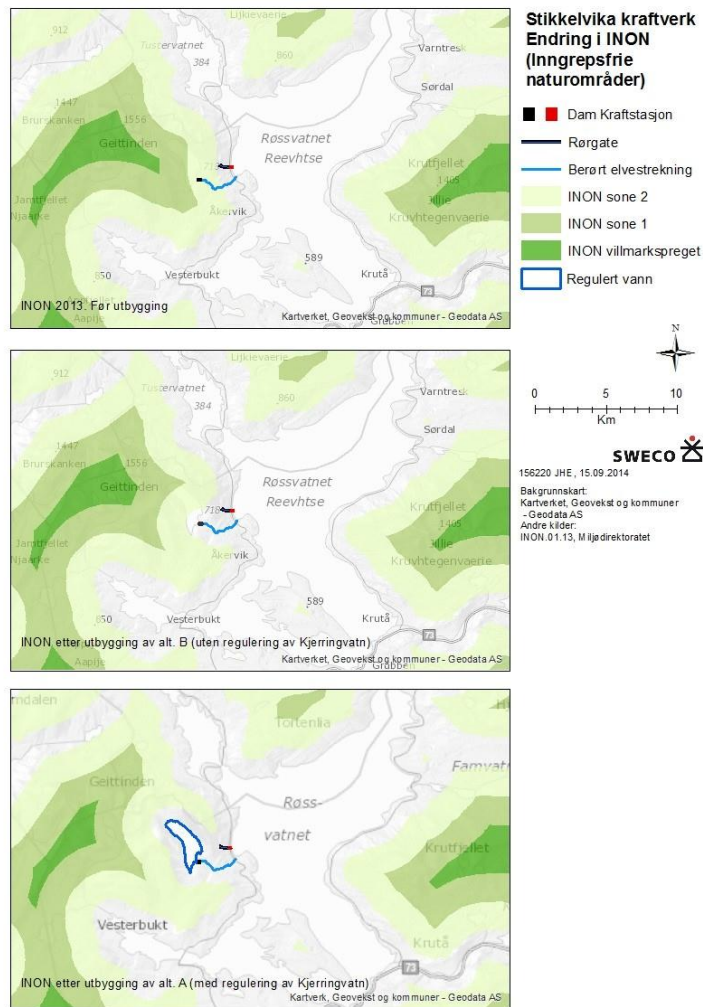
Utbygger er klar over at utbyggingen medfører en reduksjon av inngrepsfri natur i området, og at det representerer negative konsekvenser. Vi gjør også oppmerksom på at ingen inngrep vil bli gjort i inngrepsfrie naturområder. Alternativ A gir størst tap og omklassifisering, og da spesielt av villmarkspregede områder: 6,2 daa går fra villmarkspreget til sone 1 (3-5 km) og 3,6 fra villmarkspreget til sone 2 (1-3 km).

I justert alternativ B der vannstanden i Kjerringvatnet reguleres mindre enn 1 m, vil Kjerringvatnet og strandlinja være karakterisert som natur uten tyngre inngrep. Dette betyr at endringene i INON blir vesentlig mindre. Se Tabell 2-1. På den andre siden vil vi framheve at Alternativ A gir en vesentlig større nytte i form av årlig kraftproduksjon på ca 3 GWh mer enn justert alternativ B.

Tabell 2-1: Effekter av Stikkelvika kraftverk på INON

Endring i INON-soner	Alt A	Justert alt B
Bortfall sone 1	8,7 km ²	0,4 km ²
Bortfall sone 2	9,6 km ²	5,6 km ²
Endring fra sone 1 til 2	11,2 km ²	9,3 km ²
Endring fra sone V til 1	6,2 km ²	2,2 km ²
Endring fra sone V til 2	3,6 km ²	0,9 km ²

INON-kartene for dagens situasjon og de 2 ulike utbyggingsalternativene vil se som vist i Figur 2-4 på neste side:

Konklusjon fra utbygger

Miljøkraft Hattfjelldal AS er etter befaringen 24.6.2014 av den mening at naturtypen ved Røykfossen (fossesprøytsone/snøleie) i Stikkelvikelva har en mindre verdi enn tidligere beskrevet og at den ikke vil bli sterkt påvirket av den reduserte vannføringen. Dette skyldes at den kraftigste fossesprøyt-effekten kommer under snøsmeltingen som skjer før planteveksten har kommet i gang og mens det fortsatt ligger snø i den aktuelle sonen.

Dette har gitt en snøleiepreget vegetasjon på sørsida av elva rett nedstrøms fossen. Høstflommen har størst fossesprøyt etter at veksten er avslutta. Vannføringen resten av sommeren - også uten utbygging - er så liten at fossesprøyten er beskjeden. Med økt minstevannføring på ettersommeren, vil en kunne tilføre tilstrekkelig vann til å opprettholde vegetasjonstypene.

Miljøkraft Hattfjelldal AS er derfor uenig med Fylkesmannen i Nordland og mener at Stikkelvika kraftverk ikke vil påvirke fossesprøytsone i så stor grad som fylkesmannen mener.

Når det gjelder inngrepsfrie naturområder, vil alternativ B redusere tapet av villmarkspregede områder mindre enn alternativ A. Alternativ A har derimot mer enn 3 GWh

større årlig middelproduksjon – noe som tilsvarer produksjonen til mindre småkraftverk som har fått konsesjon i området.

Miljøkraft Hattfjelldal mener derfor at kraftverksutbygging i Stikkelvikelva bør kunne tillates etter nærmere fastsatte vilkår.

Nordland fylkeskommune/Fylkestinget i Nordland - NFK

Sammendrag av uttalelse:

Fylkestinget fremmer innsigelse begrunnet med negative konsekvenser for villmarkspregede naturområder og viktig naturmangfold i området. Når det gjelder naturmangfold er det først og fremst tre fossesprøytoner som trekkes fram. Fylkeskommunen skriver bl.a. at det i Stikkelvikelva er tre store fossefall. Fylkeskommunen skriver også at tiltaket (alt A) er i konflikt med rødlistede arter (Tabell 3 i uttalelsen), noe som betyr at utbygging vil være i strid med den regionale planen. Videre skriver fylkeskommunen at tiltaket vil medføre negative konsekvenser for viktige reindriftsområder og for friluftsliv.

I vurderingene har NFK sett virkningene opp mot Regional plan om små vannkraftverk i Nordland, og konkludert med at Stikkelvika kraftverk (alt A) har middels positive samfunnsvirkninger, men at kraftverket vil medføre betydelige reduksjoner i inngrepsfrie områder, blant annet for villmarkspregede områder. I tillegg vil kraftverket medføre negativ konsekvens for viktig naturmangfold, viktige reindriftsområder og viktige friluftsområder. Fylkeskommunen var ikke representert på NVEs befarings 24.6.2014.

NFK mener også at alternativ B vil medføre betydelige arealreduksjoner i villmarkspregede områder og vil i tillegg ha negative konsekvenser på viktig naturmangfold, viktige reindriftsområder og viktige friluftslivsområder.

Avbøtende tiltak kan iflg. fylkeskommunen ikke redusere stor konflikt med villmarkspregede områder.

Utbyggers kommentar:

Verdier naturmangfold, reindrift og friluftsliv:

Miljøkraft Hattfjelldal AS viser til selskapets kommentarer til innsigelse fra Fylkesmannen i Nordland med hensyn til verdien av fossesprøytonene. NFK skriver at tiltaket er i konflikt med rødlistede arter. Dette er vi ikke enige i. Det er i fagrapportene ikke påvist rødlistede arter som vil bli påvirket negativt i influenssonen, selv om det framgår at det kan være et potensial for slike funn. Visuelle observasjoner fra NVEs befarings 24.6.2014 bekrefter dette.

For reindrift: Se svar/kommentar til Reindriftsforvaltningen i Nordland/Områdestyret for reindrift.

Friluftsliv: I konsesjonssøknaden er konsekvensene for friluftsliv satt til «Liten negativ», mens fylkeskommunen vurderer i tabell 3 og 4 at konflikten for alt A og B er hhv Stor/Middels og Middels. Verdien av området i friluftslivssammenheng er ikke stor selv om det drives elgjakt og det går en sti der. Stien langs elva er derimot ikke merket og slitasjen viser at den ikke er mye brukt. Dette ble også observert under NVEs befarings.

Kraftverkets påvirkning.

Påvirkning på naturtyper: Se kommentarer til fylkesmannens innsigelse.

Kraftverket vil redusere arealet med villmarkspregede områder og endre INON-status i området. Fylkeskommunens presentasjon og bruk av begrepet «Bortfall» av inngrepsfrie naturområder i sin uttalelse, er også misvisende sammenlignet med hvordan disse begrepene «Bortfall» og «Endring» vanligvis brukes i slike sammenhenger. «Bortfall» brukes om det arealet som går fra inngrepsfri natur til inngrepsnær natur. Se Tabell 2-1 og Figur 2-4: INON før utbygging og ved de to alternativene A og B under utbyggers svar på Fylkesmannen i Nordlands uttalelser.

For friluftsliv vil anleggsperioden medføre aktivitet i området, og det vil være synlige spor – spesielt langs rørgate-traseen – noen år framover. Rørgate-traseen ligger derimot i god avstand fra de mest attraktive områdene ved elva og Røykfossen. Redusert vannføring i elva vil redusere Røykfossens verdi som attraksjon for friluftsliv noe, men i flomperiodene vil den fortsatt være synlig på avstand.

Sametinget

Sammendrag av uttalelse:

Sametinget fremmer innsigelse til konsesjonssøknaden med begrunnelse i at tiltaket påvirker reindriften i området.

Både Stikkelvikelva og Kjerringvatnet ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Det planlagte prosjektet vil medføre middels til store negative konsekvenser for reindriften i området. Sametinget ser det som positivt at det har vært dialog med reinbeitedistriktet i konsekvensutredningsfasen.

På bakgrunn av tidligere funn i området samt Sametingets generelle kjennskap til området finner Sametinget det sannsynlig at det kan være samiske kulturminner i det aktuelle inngrepsområdet som fortsatt ikke er registrert. Sametinget må derfor foreta en befarings endelig uttalelse kan gis. Sametinget fremhever derfor at tiltaket ikke kan iverksettes uten at Sametinget har gjennomført befaringsen og at de har gitt en endelig uttalelse. Undersøkelsesplikten etter Kulturminnelovens (KLM) § 9 regnes ikke som oppfylt.

Sametinget er kjent med at Områdestyret for Nordland har fremmet innsigelse til konsesjonssøknaden. Dette fordi ” tiltaket vil virke forringende på et viktig sommerarbeidsområde som har kvaliteter som tilsier at det må defineres som et særverdiområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.” I tillegg peker Sametinget på de samlede virkningene av ”en rekke utbyggingstiltak i samme område som har et stort potensiale for å gi negative konsekvenser for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt.” I samiske områder og i samisk kultur er bruken av naturen, naturressursene og landskapets sentrale betydning. Landskapet er også en sterk identitetsfaktor. Generasjoners bruk av de samme arealene der kunnskapen og kunnskapsuniverset er blitt overført og bevart gjennom sosial og praktisk involvering. Kunnskapen om landskapet innebærer også at en får kulturell og språklig kompetanse. Reindrifisutøverne har derfor en sterk tilknytning til sine landområder som de gjennom generasjoner har brukt på en økologisk bærekraftig måte.

Utbyggers kommentar:

Verdier i området:

Miljøkraft Hattfjelldal AS er kjent med at det er gjort verdifulle funn rundt Røssvatnet og at det er et visst potensiale for ytterligere funn (Jfr. Konesjonssøknaden). Vi vil ta til etterretning at §9-undersøkelser etter KLM ikke er gjort og vil bli krevd før tiltaket kan iverksettes.

Reindriftsverdiene er knyttet til sommerbeitet ved at det er både grøntbeite ved Kjerringvatnet og gode luftingsområder i Kjerringtinden. Det er også viktige trekkleier øst for Kjerringtinden.

Ved utløpet av Kjerringvatnet har det tidligere vært et mye brukt samleområde for rein. Her ble reinen samlet og merket. Vatnet og øverste del av elva dannet naturlige gjerde slik at dyra holdt seg i området mens merkingen foregikk. Dette området er derimot i lite bruk nå, og verdien er mindre enn den var tidligere. Dette synes godt, da gjerdemateriellet som ble brukt for å holde reinen samlet er i svært dårlig stand – og har ikke vært brukt på flere år. Se Figur 2-5

Figur 2-5 Innrullet reingjerde ved Kjerringvatnet 24.6.2014.

Kraftverkets påvirkning

I anleggsfasen vil det være forstyrrende aktivitet i området først og fremst langs rørgatetraseen fra Røssvatn og opp til tunnelpåhugget på ca. kote 680. Dette vil innebære legging av rørgate samt transport av tunnelmasser fra tunnelpåhugget til deponeringslokalitet. Slik aktivitet vil virke forstyrrende på beiteaktiviteten i skoglia mellom Røssvatn og kote 700 i den perioden anleggsaktivitet foregår. Miljøkraft Hattfjelldal AS antar at dette vil være ca. 2 år, altså reinbeitingen vil bli negativt påvirket i to sommersesonger. Spesielt stor vil effekten av forstyrrelsen bli øverst i rørgatetraseen – ved tunnelpåhugget – som ligger i trekkleia for rein. Vi vil planlegge anleggsarbeidet i dialog med reindriftsutøverne i området slik at belastningen for reindriften kan bli minimalisert. Om nødvendig kan utbygger iverksette avbøtende tiltak for å sikre reinens trekk- og beiteaktiviteter i den mest kritiske perioden. Miljøkraft Hattfjelldal AS vil også presisere at anleggsarbeidet vil være en tidsavgrenset merbelastning for reindriften og at forstyrrelsen tross alt gjelder et begrenset areal.

I driftsfasen – når revegeteringen av rørgatetraseen er godt i gang – vil kraftverket ikke medføre konsekvenser for reindriften. Inntaket i Kjerringvatnet vil bli lagt så dypt (> 12 m) at

det ikke vil påvirke isdannelse/isstyrken på vatnet. Redusert vannføring i elva vil ikke ha negativ virkning på beiting/beitetrekking om våren og sommeren. Alternativ A innebærer 1 meters heving av vannstanden og 1,5 m senking. Dette vil påvirke bruksverdien av det gamle samle/merke-området ved utløpet av Kjerringvatnet ved at elvas og Vasshovudets naturlig gjerde-effekt blir redusert når vannstanden er senket. Samle-/merkeområdets areal vil bli noe redusert når magasinet er fullt. Som avbøtende tiltak kan Miljøkraft Hattfjelldal bistå reindrifta med moderne, mobilt gjerdemateriell dersom det er aktuelt å benytte dette området. Det er kun unntaksvis at Kjerringvatnet vil bli fylt opp til HRV i alternativ A og det er kun i år med spesielt stor vår- og høstflom at magasinet at magasinet fylles helt opp. Normalt vil vannstanden bli liggende på ca kote 718,5 og Kjerringvatnet tappes kun ned til LRV like før førflommen og er forutsatt fylt raskest mulig til kote 718,5 eventuelt HRV av flomtilsiget. Det er ikke lagt opp til hyppig start/stopp drift for å utnytte korttids prisvariasjon på spotmarkedet. Se også simulerte vannstander simulerte vannstander for alternativ A i Figur 3-6.

Reindriftsforvaltningen/Områdestyret for Nordland

Sammendrag av uttalelse:

Med hjemmel i Lov om vassdrag og grunnvann § 24 og Plan- og bygningsloven § 5-4 fremmer Områdestyret i Nordland under møtet 21.10.2013 innsigelse til søknad om regulering av Kjerringvatnet og bygging av Stikkelvika kraftverk i Hattfjelldal kommune.

Begrunnelse for innsigelsen er at tiltaket vil virke forringende på et viktig sommerbeiteområde som har kvaliteter som tilsier at det må defineres som et særverdiområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Forringelse vil være i form av arealbeslag og tekniske inngrep samt i form av forstyrrelse av rein på beite som følge av anleggsvirksomhet, vedlikeholdsvirksomhet og økt ferdsel. I tillegg er det en rekke andre utbyggingstiltak i samme område som har et stort potensiale for å gi negative konsekvenser for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Samlet belastning for reindriften av disse tiltakene er for dårlig utredet.

Utbyggers kommentar:

Miljøkraft Hattfjelldal er uenig med områdestyrets begrunnelser og vi mener at det er kun en begrenset anleggsperiode som vil være forstyrrende for rein på beite. I driftsfasen vil det ikke være aktivitet som forstyrrer reindriften. Permanent arealbeslag vil være begrenset til områder rundt kraftstasjonen (Bygningen, vei og steintipp) og steintipp i/ved eksisterende steinur samt neddemt beite ved Kjerringvatnet (Alt. A).

Når det gjelder andre utbyggingstiltak i området, er det nå blitt klart at 3 omsøkte småkraftverk rundt Røssvatnet ikke får konsesjon (Spjeltfjell kraftverk, Sørbuktelva kraftverk og Lendingelva kraftverk). De kraftverkene i Hemnes som har fått konsesjon i løpet av 2014, vil ikke påvirke reindriften i Jillen-Njaarke. Det betyr at den samlede belastningen som områdestyret fryktet i sin uttalelse, vil bli mindre enn fryktet.

Se forøvrig Miljøkraft Hattfjelldals svar /kommentar til innsigelsen fra Sametinget.

Hattfjelldal kommune

Sammendrag av uttalelse:

Hattfjelldal kommunestyre gir følgende uttale: Konsesjonssøknaden fra Miljøkraft Hattfjelldal AS om å bygge Stikkelvika kraftverk i Hattfjelldal kommune anbefales. Ut fra forelagte

alternativ anbefales A. Det forutsettes at foreslåtte avbøtende tiltak blir en del av vilkårssettingen. Likeledes krav til minstevannføring.

Hattfjelldal kommune krever høyeste sats ved beregning av konsesjonsavgift m.m. Fremtidige utbygginger må skje innenfor begrepet "På naturens premisser". I tillegg til kraftproduksjon må det biologiske mangfoldet ivaretas. Nye kraftutbygginger innenfor begrepet "På naturens premisser" skal komme lokalsamfunnet til gode i størst mulig utstrekning. Slike eventuelle utbygginger skal skje gjennom en bærekraftig utvikling, med størst mulig utnyttelse av vannkraftressursene for lokalsamfunnet." I forhold til kommuneplanens arealdel er planlagt kraftstasjon lokalisert til LNFR sone 2, med adgang til spredt bebyggelse. Kommunen er pr. nå ikke kjent med andre lokale interesser i området. Kommunen forutsetter at hensynet til grunneiere og eiere av fallrettigheter blir ivaretatt gjennom erstatninger for eventuelle ulemper de blir påført.

Utbyggers kommentar:

Miljøkraft Hattfjelldal AS har ingen kommentarer til uttalelsen bortsett fra at det er gjort noen endringer i søknaden etter NVEs befaring juni 2014 og vurderingen av innkomne høringsuttalelser. Dette omfatter bl.a. minstevannføringen. Minstevannføringen i vekstperioden (Juni – August) foreslås økt til 0,5 m³/s – noe som sikrer verdier knyttet til Røykfossen (naturmiljø og landskap/friluftslivinteressene) på en bedre måte .

Tiltakshaver har valgt å søke om alternativ A som innebærer heving av vannstanden i Kjerringvatnet med 1 meter og 1,5 m senkning. Tiltakshaver har fortsatt et justert alternativ B med kun 0,9 m senkning i Kjerringvatnet som sekundæralternativet til utbygging av Stikkelvikelva.

Statens vegvesen

Sammendrag av uttalelse:

Statens vegvesenets (SVV) interesser i denne type saker knytter seg til forhold som berører riks- og fylkesveier. På generelt grunnlag gjør SVV oppmerksom på at følgende forhold må avklares i den videre prosessen:

- Avkjørselsforhold (nye avkjørsler eller endret bruk av eksisterende avkjørsler) må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad. Avkjørselen skal bygges og vedlikeholdes etter våre retningslinjer.
- Byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrense langs offentlig veg i egen søknad dersom det blir aktuelt.

På det nåværende tidspunkt har SVV ikke flere merknader eller kommentar til søknaden men vi forbeholder oss retten til å komme med ytterlige innspill eller eventuell innsigelse senere i prosessen. Innsigelser ønskes unngått, og Statens vegvesen bidrar gjerne i den videre prosessen dersom det dukker opp problemstillinger hvor fylkesveien er berørt

Utbyggers kommentar:

For Stikkelvika kraftverk er det nødvendig å etablere en avkjørsel fra FV 291 og ned til kraftstasjonen. Når endelig plassering av kraftstasjonen er avgjort, vil Miljøkraft Hattfjelldal AS kontakte SVV-Nord for å avklare forholdene som vegvesenet tar opp i sin uttalelse.

Det vil på vanlig måte bli utarbeidet og sendt søknad for dette, og avkjørselen vil bli bygget og vedlikeholdt etter Statens vegvesens retningslinjer.

Helgelandskraft

Sammendrag av uttalelse:

(Uttalelsen fra Helgelandskraft gjelder kun forholdet til nettilknytningen.) Nettilknytningen skal skje til eksisterende 22 kV distribusjonsnett mot Hattfjelldal. Ny produksjon kan enten gå mot Hattfjelldal eller Øvre Røssåga. Det er imidlertid ikke kapasitet i eksisterende 22 kV distribusjonsnett til å ta imot produksjon fra ovennevnte kraftverk. Dette betyr at distribusjonsnettet må forsterkes eller at det må bygges en egen produksjonsradial fram til transformatorstasjon. Øvre Røssåga transformatorstasjon er nå under bygging og dersom produksjon går dit er det aktuelt å samordne tilknytningen med planlagte kraftverk i Tverbergelva og Sørbuktelva.

Utbyggers kommentar:

I konsesjonssøknaden for Stikkelvika kraftverk er det lagt til grunn en tilknytting til den nye transformatorstasjonen i Øvre Røssåga. I kostnadene er det tatt høyde for en forsterkning av den ca 20 km lange 22 kV linjen mellom Stikkelvika og Bleikvassli, og det er også inkludert en investeringsandel for ny 22/132 kV transformator i Øvre Røssåga.

Søknaden om bygging av Sørbuktelva kraftverk er avslått av NVE og vi kjenner ikke til status for planene om Tverbergelva er p.t. Miljøkraft Hattfjelldal vil i prinsippet stille seg positive til en samordning av tilknytningene som kan bli aktuelle i området. Hvis andre tilknytingsalternativ skulle bli aktuelle, for eksempel mot Hattfjelldal og Krutåga, så er Miljøkraft Hattfjelldal AS åpen for å diskutere dette med Helgelandskraft.

Hallvard Kjelen

Sammendrag av uttalelse:

Hallvard Kjelen (privatperson bosatt i Bleikvasslia) mener at følgende bør tilleggast vekt under konsesjonshandsaminga:

- *Elva som viktig naturelement langs den så kalla "Villmarksvegen". Strekninga frå Korgen i nord til Hattfjelldal har allereie missa fleire fossefall: Reinåga (under utbygging), Stabbforsen/Fallforsen, Sørbuktelva (omsøkt), for å nemne noko. Synlege fossefall vil snart bli historie på indre Helgeland: Lista over tap av fossar og strie elver blir svært lang berre for kommunane Rana og Hemnes. Samla belastning i området er allereie stor. Ser ein indre Helgeland under eitt, er vassdragsnaturen under stort press. Frå dei gamle, svært øydeleggjande Røsså- og Rana-kraftverka, til nyare, mindre kraftverk. I nabokommunen Hemnes er meir enn 10 mindre kraftverk no under planleggjing/omsøkt. Den samla belastninga på området er med andre ord svært stor.*
- *Stigen opp til Kjerringvatnet/Kjerringtinden må karakteriserast som mykje bruka, ikkje "lite brukt", som det står i søknaden. Elva og Kjerringvatnet er viktige for friluftslivet både i Hemnes og i Hattfjelldal kommuner. Kjerringtinden er et majestetisk turmål, og desse*

inngrepa vil gjere turen fattigare. Kjerringvatnet og elva må reknast som viktige restverdier i eit område som elles er prega av den store Røssvass-utbygginga.

- *Tap av INON. Må også sjåast i samanheng med den omsøkte utbygginga av Sørbuktelva like ved.*
- *Uvissa om raudlistearter og verknaden utbygginga kan få på fuglelivet (fossekall, lom, f. eks) bør tilleggast stor vekt. Her bør det i alle fall vere eit klart krav om meir kunnskap og dokumentasjon.*

Utbyggers kommentar

Den samla belastninga som Kjelen mener er for stor, vil ikke bli så stor som det gis uttrykk for i uttalelsen. Kjelen nevner at det er søkt om konsesjon for 10 mindre kraftverk i kommunen. NVE har avslått 5 av disse søknadene, slik at bl.a. Sørbuktelva kraftverk utgår av Kjelen's liste. Den samlede belastning rundt Kjerringtinden blir derfor ikke så stor som Kjelen frykter.

NVE har avslått konsesjon i de vassdragene som representerer størst kraftproduksjon (til sammen ca. 50 GWh pr år), mens det er 5 mindre kraftverk som har fått konsesjon (til sammen ca. 22 GWh pr år). De 5 kraftverkene i Hemnes som har fått konsesjon, gir også minst konflikter med andre interesser når virkningene vurderes separat. Stikkelvika kraftverk vil produsere den samme energimengden som de 5 kraftverkene som nå har fått konsesjon.

Om stien opp til Kjerringvatnet er «mye» eller «lite» brukt, er en definisjonssak. Under befaringen 24.6.2014, viste det seg at slitasjen på stien var så liten at vi flere steder ikke kunne se hvor den gikk. Miljøkraft Hattfjelldal mener derfor at den er relativt lite i bruk. Vi vil også framheve at utbyggingen vil medføre svært liten anleggsvirksomhet i og rundt Kjerringvatnet; det vil være begrenset til etablering av en lav terskeldam i utløpet og etablering av inntaket (uten luke-anordning i Kjerringvatnet).

Tap av INON-arealer er et punkt som Miljøkraft Hattfjelldal ønsker å minimalisere. Vi har derfor valgt å ha med et justert alternativ B som gir mindre bortfall og nedgradering enn hovedalternativet.

Forholdet til rødlistede arter er også Miljøkraft Hattfjelldal oppmerksom på. I Artsdatabasen er det kun registrert funn av bjørn, jerv og stør i området rundt Stikkelvika. Disse artene er ikke vanlig forekommende der, selv om bjørn og jerv sikkert vandrer relativt hyppig i området. Det er lite sannsynlig at den omsøkte utbyggingen vil påvirke deres forekomst og aktivitet i området. Når det gjelder storlom (som er Nær truet), foreligger det ikke registreringer av den arten i Kjerringvatnet (Naturbase/Artsdatabase).

Den samlede vurderingen av omfang og konsekvenser er vurdert i søknaden og konklusjonene er at konsekvensene for biomangfold er middels negativ og den samlede belastning på landskap vurderes å være lav.»

Tilleggsopplysninger

Søker har i et brev datert 29.09.2014 justert utbyggingsplanene for Stikkelvika kraftverk. Planene for alternativ B er justert slik at alternativet nå forutsetter en mindre senkning (0,9 m) av Kjerringvatnet samtidig som installasjonen i kraftstasjonen reduseres og blir lik alternativ A. I perioden fra juni til august økes mengden minstevannføring som slippes fra Kjerringvatnet fra 188 l/sek til 500 l/sek. For

resten av året senkes den fra 133 l/sek til 57 l/sek. I tillegg er vannveien i begge alternativene forskjøvet av terrengmessige årsaker.

NVE sendte de justerte planene ut på en begrenset høring den 29.10.14 til de som tidligere hadde uttalt seg i saken. Vi har mottatt følgende uttalelser til de nye planene:

Fylkesmannen i Nordland kom med en uttalelse i brev datert 08.01.2015. Fylkesmannen kommer med følgende uttalelse:

«(...)Fylkesmannen betviler ikke at vegetasjonen rundt Røykfossen er tilpasset og påvirket av snøleie, da dette kan være tilfellet spesielt i senkninger og på lesider hvor snødekket blir særlig tykt og vekstsesongen er kort. Snøsmeltingen over en lang periode gjør at planter i enkelte snøleietyper/-utforminger tilføres vann i en stor del av vekstperioden. Denne overrislingen gir levemuligheter for mange arter som krever jevnt høy fuktighet. For disse artene er det viktig at fuktigheten også opprettholdes etter endt snøsmelting. For eksempel kan ekstremsnøleie med langvarig snødekke gjøre at marka forblir mer eller mindre permanent fuktig.

Fylkesmannen er ikke overbevist om at det her dreier seg om ekstremsnøleie. I henhold til NiN er blant annet rikelig forekomst av Pohlia subg. Pohliella (bulbill-bærende nikkemoser) og dominans av krypsnøsmose typisk for ekstremfuktsnøleier. Dette synes ikke å være tilfellet for Røykfossen, selv om Sweco har påvist to arter av nikkemoseslekten nær elva. Vi kan ikke, ut fra foreliggende dokumentasjon, se at det er tilstrekkelig holdepunkter for å konkludere med at snøleiet her sikrer vegetasjonen permanent fuktighet.

En rekke av artene i våte snøleier vokser også på andre steder som innebærer liten fare for uttørring, som bekkekløfter og fossesprøytoner, bekke- og elvekanter og sig fra berg og kilder. Denne jevne fuktighetstilførselen utenom snøsmeltingen kan være avgjørende for vegetasjonsutformingen med tanke på redusert risiko for uttørring. Vi registrerer at den akvatiske mosearten ranksnøsmose er registrert ved Stikkelvikelva. Denne arten er livskraftig, men er for Nordlands del kun kjent fra et tjuetalls observasjoner, jfr. Artskart.

Fylkesmannen er med bakgrunn i det forannevnte ikke enig i tiltakshavers vurdering om at snødekkets premisser for vegetasjonsutviklingen nødvendigvis reduserer naturtypens verdi. Det er ikke usannsynlig at det her er snakk om en snøleiepreget fosseeng. Flere av de registrerte moseartene som ble funnet av Sweco på fuktig stein og berg er nettopp typiske arter for fosseeng av moseutforming (Q4a etter Fremstad, E. 1997).

Fylkesmannen er, i motsetning til utbygger, mer bekymret for om den foreslåtte minstevannføringen er tilstrekkelig for å sikre tilfredsstillende aerosol vanntilførsel utenom flomperiodene. Vi registrerer dog at det er foreslått slipp av 500 l/s i en forkortet sommersesong fra juni til august. Til tross for dette holdes vi det for sannsynlig at redusert vannføring i Stikkelvikelva vil være såpass redusert at de mest fuktighetskrevende kryptogamene vil minke i mengde og at det på sikt vil komme inn flere tørketålende arter. Vi er således usikre på om den foreslåtte minstevannføringen er tilstrekkelig for å ivareta de fuktighetskrevende artene i og langs elva.

Reindriftsfaglige vurderinger

Områdestyret i Nordland reinbeiteområde fremmet høsten 2013 innsigelse til planene for Stikkelvika kraftverk. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen var tiltakets forringelse av et viktig

sommerarbeiteområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt i form av: arealbeslag, tekniske inngrep, anleggs- og vedlikeholdsvirksomhet og økt ferdsel i et uberørt område. I tillegg viste Områdestyret til den samlede belastningen for reinbeitedistriktet ved en rekke utbyggingstiltak med negative konsekvenser for distriktet.

Planjusteringen som nå er på høring, omfatter endret inntakssted, justert rørgatetrasé, økt regulering (0,9 m) for alternativ B og endringer i minstevannføringsregime. Vi har vurdert planendringene i forhold til reindriftsinteressene, og kan ikke se at endringene vil medføre endret konsekvens for reindrifta.

Når det gjelder samlet belastning, er fremdeles Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt svært utsatt, blant annet på grunn av Øyfjellet vindkraftverk og Reinfjellet vindkraftverk, hvor førstnevnte har fått konsesjon og det sistnevnte avslag. Begge disse vil bli endelig behandlet i departementet. Miljøkraft Hattfjelldal AS nevner tre vannkraftverk rundt Røssvatnet som ikke har fått konsesjon og at den samlede belastningen for reinbeitedistriktet derfor ikke er så stor, men bare ett av disse ligger innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Sørbuktelva kraftverk). Vi mener derfor at Områdestyrets bekymring for den samlede belastning for reinbeitedistriktet fremdeles gjør seg gjeldende.»

Nordland fylkeskommune behandlet de endrede planene for Stikkelvika kraftverk i fylkesrådet den 23.01.2015. Fylkesrådet i Nordland fattet følgende vedtak:

1. Fylkesrådet i Nordland har med bakgrunn i ny informasjon vurdert Stikkelvika kraftverk alternativ A og B på nytt, og opprettholder innsigelsen.
2. Fylkesrådet i Nordland vil vise til fylkestingets vedtak i sak FT 094/13 og ber om at følgende hensyn ivaretas hvis det likevel gis konsesjon til utbygging og vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Konsesjonsvilkårene må være i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8- 12, og med Vannforskriftens § 12.
 - b. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
 - c. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - d. Detaljplanleggingen må påse at rødlistearter ikke blir skadelidende av tiltaket.
 - e. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
 - f. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
 - g. Fylkestinget ber om at § 14 i vannforskriften følges opp.
3. Stikkelvika kraftverk ble opprinnelig behandlet i FT-sak 094/13. Nytt vedtak er fattet i henhold til kommunelovens §13 nr. 1, fordi det ikke har vært mulig å legge saken fram for fylkestinget innen tidsfristen.

Søker kommenterte de innkommende høringsuttalelsene i brev datert 02.03.2015. De har følgende kommentarer til uttalelsene:

«(...)Vi registrerer at begge etatene opprettholder sine innsigelser til tross for nye opplysninger som er lagt frem under og etter NVEs befarings i Stikkelvikelva 24.6.2014. Rapport fra denne befaringsen er vist i vedlegg 1. Vi viser også til vår tidligere innsendte høringsuttalelse (29.9.2014) i Vedlegg 2, samt innsendt konsesjonssøknad av 7.5.2013.

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen mener Miljøkraft Hattfjelldal fortsatt at naturtypen ved Røykfossen i Stikkelvikelva har en mindre verdi enn tidligere beskrevet fordi den er mer påvirket av langvarig snødekke som er lengre enn tidligere beskrevet.

Vi er uenige med fylkesmannens og fylkeskommunens vurderinger av Stikkelvika kraftverks påvirkning av naturtypene i Stikkelvikelva.

Vi mener fortsatt at snøleie er en viktig faktor og at den foreslåtte minstevannføringen fra Kjerringvatnet kan gi en positiv tilleggseffekt.

Som minstevannføring i perioden fra juni til august er det nå foreslått 500 l/s. Dette betyr at hvert døgn vil bli sluppet minst 43 m³ vann til Stikkelvikelva. På neste side er det vist en figur som viser hvordan de naturlige vannføringene i Røykfossen varierer over året i forhold til den foreslåtte minstevannføringen. Figuren viser at de naturlige vannføringene opp mot annet hvert år (50-persentil) er under den foreslåtte minstevannføringen i august.

Stikkelvika kraftverk kan derfor bidra til å øke vannføringen i Stikkelvikelva og Røykfossen i noen perioder med lave naturlige vannføringer. Dette betinger at det er tilstrekkelig med magasin vann i Kjerringvatnet som kan slippes som minstevannføring. Produksjonssimuleringer med 1 m regulering viser at Kjerringvatnet kan ligge på HRV hele sommerhalvåret i nesten alle simulerte tilsigsår. Dette betyr at nesten hele magasin volumet, 3,3 mill.m³, kan være tilgjengelig i sommerhalvåret til slipp minstevannføring.

Når det gjelder forholdet til reindriften mener Miljøkraft Hattfjelldal at den totale belastningen i kraftverkets driftsfase er svært liten. Dette fordi både reindriftnæringen og andre interesser vil kunne bruke hele området slik de gjør i dag også etter at Stikkelvika kraftverk er bygget.

Det er kun under en begrenset byggeperiode, 2 år, at det vil være enkelte restriksjoner i områder hvor det pågår byggeaktivitet. Miljøkraft Hattfjelldal vil legge opp til en anleggsdrift som minimaliserer belastningen, både for reindriften og andre brukere av området. Miljøkraft Hattfjelldal er åpen for å diskutere eventuelle kompenserende tiltak under byggeperioden.

For å vurdere forholdene i Stikkelvikelva, har det stor verdi å befare vassdraget. Både Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune var invitert til å delta på NVEs befarings av Stikkelvikelva den 24.6.2014. Her ville de hatt muligheten til å både observere og diskutere naturforholdene i Stikkelvikelva sammen med våre miljøfaglige rådgivere.

Verken fylkesmannen eller fylkeskommunen benyttet seg av denne muligheten, som ville gjort det mulig å diskutere de miljømessige forholdene med tanke på å finne gode løsninger for Stikkelvikelva.

Vi har justert utbyggingsløsningen etter NVEs og andres innspill etter befaringsen i juni 2014. Til tross for dette så opplever vi at de to nevnte etater opprettholder sine innsigelser.

Miljøkraft Hattfjelldal AS mener at en den foreslåtte utbyggingsløsningen av Stikkelvikelva har akseptable miljømessige konsekvenser og forventer at NVE ser bort fra innsigelsene fra Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 15,8 km² ved inntaket, og middelvannføringen ved utløpet av Kjerringvatnet er beregnet til 1,3 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 21,6 %, noe som demper flommene naturlig i stor grad. Nedbørfeltet har en breandel på 1,8 %. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vår-/sommerflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 188 og 113 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 150 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,8 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 500 l/s i perioden fra 1. juni til 31. august og 57 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at opptil 77 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon (ved alternativ A). Hvis ikke Kjerringvatnet reguleres vil den nyttbare vannmengden være 61 %.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Det er omsøkt en maksimal slukeevne tilsvarende 138 % av middelvannføringen, og foreslått minstevannføring på 500 l/s i perioden fra 1. juni til 31. august og 57 l/s resten av året. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 35 dager i et middels vått år. I 153 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Årlig produksjon er beregnet til 23,4 GWh (alternativ A) og 20,0 GWh (alternativ B). Utbyggingskostnaden er beregnet til 90,8 millioner kroner for begge alternativene, noe som gir en utbyggingspris på henholdsvis 3,9 og 4,5 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Naturtyper

Til konsesjonssøknaden for Stikkelvika kraftverk har det blitt utarbeidet to rapporter om det biologiske mangfoldet i influensområdet til kraftverket. Rapportene er utarbeidet av henholdsvis Grønn

Kompetanse AS og Sweco. I forbindelse med naturtypekartleggingen som ble utført av Grønn Kompetanse AS ble det avgrenset tre naturtyper innenfor influensområdet til kraftverket.

Det ble registrert fossesprøytsoner tre steder i elva. Dette er steder hvor vannføring og fallhøyde gjør at det virvles opp en sone med fossesprut/fosserøyk langs elva. Fossesprøytsone ble registrert ved fossene på kote 410 og 510 og 590 og gitt B-verdi. Av disse tre er det fossesprøytsonen ved Røykfossen som blir ansett som den mest verdifulle i vassdraget.

Innsigelsene fra Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune ble i hovedsak begrunnet med negative konsekvenser for fossesprøytsonen ved Røykfossen. De fremhevet også at det kun er registrert to andre fossesprøytsoner i Hattfjelldal kommune tidligere.

Vegetasjonen ved Røykfossen er påvirket av fossen, da den bidrar med findusj og høy luftfuktighet i vekstsesonen. Dette gjelder både på sørsida og nordsida av elva. Vegetasjonen bærer imidlertid også tydelig preg av at det ligger snødekke i området i en lang periode utover sommeren. Det ikke ble funnet noen forekomster av rødlistede lav eller moser i tilknytning til denne naturtypen. Lav- og mosefloraen var for øvrig ganske lik i alle fossesprøytsone i Stikkelvikelva. Ved Røykfossen er restfeltet 2,5 km². Dette betyr at Røykfossen får et bidrag fra restfeltet på ca. 170 l/s i årsgjennomsnitt. Dette kommer i tillegg til en eventuell minstevannføring.

NVE merker seg at en redusert vannføring i Stikkelvikelva til en viss grad vil påvirke fossesprøytsone og fuktighetskrevede arter og vegetasjon nært knyttet til disse sonene. Vi merker oss at det ikke er registrert rødlistede arter i disse miljøene.

NVE er av den oppfatning at slipp av en tilstrekkelig minstevannføring sammen med bidrag fra restfeltet vil bidra til å opprettholde fossesprøytsone som leveområde for fuktighetskrevede arter. Dette gjelder særlig sett i lys av at vegetasjonen ved Røykfossen i stor grad er knyttet til at det ligger snødekke i området i lang tid utover sommeren. Dette forholdet vil ikke endres ved en utbygging av Stikkelvika kraftverk. Vegetasjonen i dette område vil dermed bli mindre påvirket av en redusert vannføring enn om det ikke var snøleie i området. Flomperiodene i elva vil heller ikke bli vesentlig påvirket av en utbygging og vil derfor i perioder bidra til en høy vannføring i elva.

Det ble også registrert lokaliteter med likhetstrekk til naturtypen bekkekløft og bergvegg. Disse ble registrert på de steder hvor elvestrengen renner gjennom sprekkdannelser og kløfter, men lokalitetene hadde en begrenset størrelse og ble derfor ikke registrert som egne naturtypelokaliteter.

NVE legger til grunn at en utbygging av Stikkelvika kraftverk ikke vil påvirke naturtyper i området vesentlig negativt.

Arter

I undersøkelsene av biologisk mangfold ble det ikke registrert noen rødlistearter i influensområdet til Stikkelvika kraftverk. Det kan imidlertid ikke utelukkes at det finnes forekomster av rødlistearter i området.

Ved fossesprutssonene er det et naturmiljø som er påvirket av aerosol vanntilførsel. Ved vannføringsreduksjon og endret fuktighet vil arter i dette naturlige miljøet kunne bli negativt påvirket. Sommeren er den viktigste vekstsesonen for moser og lav. En redusert vannføring i elva vil dermed kunne ha en negativ effekt på lav- og mosefloraen i denne perioden. En redusert vannføring vil føre til at de mest fuktighetskrevede kryptogamene vil minke i mengde og at det på sikt vil komme inn flere tørketålende arter. NVE er av den oppfatning at en sesongtilpasset minstevannføring i Stikkelvikelva,

sammen med overløp og lokaltilsig vil ivareta de fuktighetskrevende arter i tilstrekkelig grad ved en utbygging av vassdraget.

I nærheten av planområdet er det observert rødlistede arter som storlom, svartand, bergand, stjørtand og brushane. Det er ikke blitt gjennomført en kartlegging av mulige hekkeområder i tilknytning til Kjerringvatnet, og forekomster av hekkende rødlistearter kan derfor ikke utelukkes. NVE mener at en regulering med heving av vannstanden i Kjerringvatnet (alternativ A) kan redusere eventuelle hekkemuligheter i tilknytning vannet, men at effektene av dette vil være akseptable.

NVE mener at tiltaket ikke vil medføre vesentlige negative virkninger og at forholdet til arter ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet for Stikkelvika kraftverk. Dette gjelder ved slipp av en sesongtilpasset minstevannføring som vil være tilstrekkelig for å opprettholde levevilkårene for elvetilnyttede eller fuktighetskrevende arter.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Stikkelvika kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Stikkelvika kraftverk er det registrert 3 fossesprøytoner. Det er ellers ikke registrert noen rødlistede arter i tilknytning til elva eller vannet. En eventuell utbygging av Stikkelvikelva, og regulering av Kjerringvatnet, med slipp av minstevannføring vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5. En tilstrekkelig minstevannføring vil opprettholde fossesprøytonene i tilstrekkelig grad.

NVE har også sett påvirkningen fra Stikkelvika kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene, økosystemet og andre interesser i området. Av utbygginger i området kan det blant annet nevnes reguleringen av Røssvatnet og Øvre og Nedre Røssåga kraftverk. NVE konsesjonsbehandler også Krutåga kraftverk som er lokalisert i nærheten av Røssvatnet, men i et annet reinbeitedistrikt. Selv om Stikkelvika kraftverk planlegges i en region med flere kraftutbygginger, mener NVE at tiltaket ikke vil medføre en vesentlig økning i den samlede belastningen på blant annet biologisk mangfold, landskap eller friluftsliv. I influensområdet finnes det kun arter som er vanlige i regionen. NVE konstaterer også at vi har avslått konsesjonssøknadene til blant annet Sørbuktelva kraftverk og Mofjellet vindkraftverk, som begge lå innenfor Jillen-Njarke reinbeitedistrikt.

Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap og friluftsliv

Det omsøkte tiltaket ligger innenfor to ulike landskapsregioner. Inntaksområdet er planlagt i landskapsregion 26 - Høgfjellet i Nordland og Troms, mens resten av tiltaket ligger i landskapsregion 33 – Innlandsbygdene i Nordland.

Stikkelvikelva går gjennom et varierende naturlandskap med fjellskog, myr og snaufjell. Elva veksler mellom roligere og striere partier med innslag av flere fosser. Stikkelvikelva renner ut fra Kjerringvatnet og har sitt utløp i Røssvatnet. I midtre del renner elva i et parti hvor den deler seg i flere elveløp, før den renner sammen i brattere terreng. Det er tre fosser i elva, ved kotene 590, 510 og 420. Ved den nederste fossen går fylkesveien i bro over fossen slik at fossen blir et element for de som ferdes på veien. Dette gjelder likevel kun i et lite landskapsrom. Deler av elva renner ellers gjennom kløfter i terrenget.

NVE mener at prosjektet ligger i et område med visse landskapskvaliteter, og at det dermed er viktig å begrense de visuelle virkningene av en eventuell utbygging i vassdraget. I de omsøkte planene for kraftverket mener NVE at søker har tatt flere hensyn for å begrense de mulige negative konsekvensene for landskapet.

Utbyggingen vil medføre en redusert vannføring i Stikkelvikelva. En redusert vannføring vil virke negativt inn på landskapsbildet for folk som ferdes i området, men det er etter NVEs oppfatning få som ferdes nær elva. De tre fossene vil få en redusert vannføring ved en utbygging i Stikkelvikelva. Dette kan minske deres inntrykk som landskapselementer. Fossene er derimot ikke synlige i et større landskapsrom.

NVE vurderer det som viktig med minstevannføring for å unngå tørlegging av elva, særlig om sommeren, for å bevare natur- og landskapsopplevelsen. Dette vil være et viktig avbøtende tiltak og vil bli vurdert i vilkårene dersom det gis konsesjon til tiltaket. En tilstrekkelig minstevannføring vil sammen med overløp og lokaltilsig bidra til at innrykksstyrken til fossefallene i Stikkelvikelva ikke blir vesentlig forringet ved en eventuell konsesjon.

Det er planlagt et dykket inntak med stengeanordning i den sørøstlige bukta i Kjerringvatnet. Inntaket vil bli liggende under vann, og vil etter NVEs mening ikke påvirke landskapet negativt. Det er videre omsøkt å regulere Kjerringvatnet. Alternativ A innebærer 1 m heving av vannstanden og 1,5 m senkning. Alternativ B innebærer en 0,9 m senkning av Kjerringvatnet. Kjerringvatnet er ikke synlig fra Røssvatnet eller fylkesveien, men kan oppleves fra de øvre delene av planområdet og fra omkringliggende topper. NVE mener en regulering av Kjerringvatnet etter alt. A medfører negative konsekvenser for landskapet da det vil demme ned ca. 200 daa og gi en tidvis skjemmende reguleringssone. Alternativ B som kun medfører en mindre senkning av vannstanden, vil etter vårt syn være mindre konfliktfylt ut fra landskaps hensyn da det ikke blir store reguleringssoner rundt vannet. NVE mener derfor at Alternativ B er å foretrekke med hensyn til landskapet. Vi har allikevel merket oss at alternativ A gir ca. 3,4 GWh/år mer i årlig produksjon. Dette inngår i en samlet vurdering lenger bak.

NVE konstaterer at når øvre del av vannveien er planlagt som en tunnel, vil heller ikke vannveien komme i konflikt med sårbart høyfjell. Vi mener at en utbygging med deler av vannveien i tunnel og uten vei til inntaket vil være en viktig forutsetning for å kunne gi konsesjon. Ved en eventuell konsesjon vil det etter NVEs mening være viktig å begrense inngrepene i forbindelse med etableringen av inntaket og terskel til et minimum.

Nedre del av vannveien er planlagt som en nedgravet rørgate som vil medføre at et 20-30 m bredt belte må ryddes i forbindelse med anleggsfasen og vil gi et midlertidig synlig inngrep ned mot fylkesveien. På sikt vil rørgaten revegeteres og oppta kun et smalere belte og etter hvert føre til mindre negative konsekvenser for landskapet. NVE kan gjennom detaljplangodkjenning se til at anlegget tilpasses terrenget på en skånsom måte. NVE anser derfor at rørgaten og adkomstveien ikke vil bidra til en vesentlig forringelse av landskapsinntrykket i området, og at påvirkningen på sikt vil bli minimal. Området hvor rørgaten er planlagt er et område som i dag ikke er benyttet til friluftsliv.

Kraftstasjonen skal bygges mellom eksisterende vei og Røssvatnet, og tomte vil beslaglegge et areal på ca. 500 m². Kraftstasjonen vil kun stedvis være synlig fra veien og fra Røssvatnet, og den vil etter NVEs mening ikke påvirke landskapsinntrykket i området negativt.

NVE mener at en utbygging av Stikkelvika kraftverk i hovedsak vil medføre beskjedne inngrep som vil være lite synlige i et større landskapsrom. Vi er av den oppfatning at en utbygging ikke vil senke områdets verdi med tanke på landskap. Videre mener vi at en regulering av Kjerringvatnet og en redusert vannføring gjennom 3 fosser være det mest konfliktfylte med tanke på landskapet. Vi vurderer at fossene i Stikkelvikelva i dag er å anse som lokale landskapselementer og at en sesongtilpasset minstevannføring på utbygningsstrekningen vil i vareta fossene som landskapslementer i tilstrekkelig grad. Når det kommer til spørsmålet om regulering av Kjerringvatnet, er NVE av den oppfatning at en mindre regulering av vannet vil være akseptabelt ut ifra landskapsenssyn, men at reguleringshøyden må vurderes nærmere.

I henhold til brev fra Olje- og energidepartementet datert 11.05.2015 skal begrepet '*inngrepsfrie naturområder*' (INON) utvikles som verktøy i arealpolitikken. I reviderte forskrifter om konsekvensutredninger som ble vedtatt av KLD og KMD den 19. desember 2014 er dette begrepet erstattet med kriteriet "*store sammenhengende naturområder med urørt preg*". NVE vil nå forholde seg til dette kriteriet i vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

NVE merker seg at området som omfattes av Stikkelvika kraftverk er preget av menneskelig aktivitet i nedre del. Det går i dette området en bilvei, og Røssvatnet er et stort reguleringsmagasin. Rørgaten og kraftstasjonsbygget vil derfor ikke fremstå som fremmedelementer i dette området eller endre graden av urørthet.

Øvre deler av planområdet kan i større grad oppleves som et uberørt naturområde. NVE mener imidlertid at inngrepene som planlegges i de øvre deler vil være beskjedne og ikke vesentlig påvirke oppfattelsen av områdets urørthet. Tiltaket vil kun medføre mindre tekniske inngrep og vil være veiløst. Inngrepene vil ikke være synlig i et større landskapsrom og ikke senke landskapsopplevelsen fra omkringliggende fjelltopper. Dette gjelder under forutsetningen at det kun blir en mindre regulering av Kjerringvatnet.

NVE mener konsekvensene for friluftslivsinteressene i denne sakene må ses i sammenheng med landskapskonsekvensene av tiltaket, når friluftslivsaktivitet som her ofte er basert på landskapsopplevelsene.

Stikkelvika kraftverk berører to friluftsområder kartlagt av Polarsirkelen friluftsråd. Kjerringtind-Kjerringvatn friluftsområde er vurdert som et svært viktig friluftsområde, og Stikkelvika friluftsområde er vurdert som et viktig friluftsområde.

Slik NVE ser det, vil inngrepene i forbindelse med etableringen Stikkelvika kraftverk være beskjedne og ikke etterlate varige sår i naturen. Anleggsperioden vil medføre økt aktivitet i området, og det vil være synlige spor – spesielt langs rørgatetraseen. Effekten av dette i driftsfasen vil være minimal. Stien fra fylkesveien følger elva et stykke forbi fossene opp til Kjerringvatnet, men den blir neppe brukt i stort omfang. En redusert vannføring i elva vil dempe Røykfossens verdi som attraksjon for friluftsliv noe, men i flomperiodene vil den fortsatt være godt synlig på avstand. En tilstrekkelig minstevannføring vil også redusere de negative konsekvensene for friluftsliv. Tiltaket vil etter vår mening ikke senke verdien på friluftslivsområdene i vesentlig gradog dermed ikke være i konflikt med OEDs retningslinjer.

NVE legger til grunn at det omsøkte tiltaket ikke vil føre til noe vesentlig forringelse av landskapet og store sammenhengende naturområder med urørt preg. NVE mener at tekniske inngrep i den øvre delen av utbyggingsområdet blir såpass begrenset at de vil ha liten påvirkning på landskap og friluftsliv så lenge det gjøres på en god måte. NVE vil ved en detaljplanlegging og senere oppfølging i anleggsperioden påse at dette blir fulgt dersom det blir gitt konsesjon. NVE mener derfor at en utbygging av Stikkelvika kraftverk heller ikke vil senke områdes verdi i særlig grad for friluftslivet.

Reindrift

Reindrift har stor betydning i samisk og lokal sammenheng når det kommer til økonomi, sysselsetting og kultur. I dag blir tap av beitearealer, forstyrrelser og sperring av trekk- og flyttleier i forbindelse med arealinngrep sett på som noen av de største truslene mot reindriftnæringen.

Det omsøkte tiltaket ligger ved Røssvatnet, og er innenfor Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt hadde et øvre reintall på totalt 2200 dyr i vårflokken i 2011. Det totale arealet til distriktet er på 4162 km², og de disponerer reinbeiter i Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug, Vefsn, Grane, Hemnes og Hattfjelldal kommuner.

Nedbørfeltet og tiltaksområdet rundt inntak, rørledning og kraftstasjon er klassifisert som sommerbeite 1 (høysommerland). Høgfjellsområdene ved Geittinden, Forsmofjellet og Kjerringtinden har innslag av grønne dalganger og høyere topper. Dette er noe som er svært viktige sommerbeiter for reinen. Slike områder fungerer som trivselområder for reinen, når varme og insektplage er en utfordring for dyrene. Høydeforskjellen i områdene er også viktig, og området fremstår som en av Jillen-Njaarke beste sommerbeiteområder. Det er også en del trekkruiter rundt Kjerringvatnet der reinen trekker naturlig mellom beiteområder og forbi passasjer. Nord og øst for vannet er det avmerket flyttleier der reinen drives eller flyttes. NVE registrerer at det i dag går en trekklei i området ved det planlagte tunnelpåhugget.

Ved utløpet av Kjerringvatnet er det et område tidligere vært et mye brukt som samle- og merkeområde for rein. Vatnet og øverste del av elva dannet naturlige gjerde slik at dyra holdt seg i området mens merkingen foregikk. Dette området er derimot i lite bruk nå, og verdien anses å være mindre enn den var tidligere.

Reindriftsforvaltningen (nå underlagt Fylkesmannen) har fremmet innsigelse til søknaden om regulering av Kjerringvatnet og bygging av Stikkelvika kraftverk i Hattfjelldal kommune. Begrunnelse for innsigelsen er at tiltaket vil virke forringende på et viktig sommerbeiteområde som har kvaliteter som tilsier at det må defineres som et særverdiområde i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Forringelse vil være i

form av arealbeslag og tekniske inngrep samt forstyrrelse av rein på beite som følge av anleggsvirksomhet, vedlikehold og økt ferdsel. I tillegg er det en rekke utbyggingstiltak i samme område som har et stort potensiale for å gi negative konsekvenser for Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Flere andre av høringspartene har også fremhevet at en utbygging av kraftverket vil medføre negative konsekvenser for reindriften i området.

Søker har i sitt svar til høringsuttalelsene kommentert at de ikke forventer at tiltaket vil medføre negative konsekvenser for reindriften i driftsfasen. De kommenterer videre at det i anleggsfasen vil være noe forstyrrende aktivitet i området. Dette er i hovedsak i de nedre delene av planområdet. Søker antar at reinbeitedistriktet vil bli påvirket i to sommersesonger. Søker uttaler videre at de ønsker å planlegge anleggsarbeidet i nær dialog med reinbeitedistriktet slik at påvirkningen blir minimalisert og at man unngår de mest kritiske periodene.

NVE er av den oppfatning at det hovedsakelig er i anleggsfasen en eventuell utbygging vil kunne medføre negative virkninger for reindriften i området. I denne fasen vil det hovedsakelig være forstyrrende aktivitet i området langs rørgatetraseen fra Røssvatn og opp til tunnelpåhugget på ca. kote 680. Dette vil innebærer legging av rørgate samt transport av tunnelmasser fra tunnelpåhugget til deponi. Miljøkraft Hattfjelldal AS antar at dette arbeidet vil foregå i løpet av ca. 2 år. Reinbeitingen kan derfor bli negativt påvirket i to sommersesonger. NVE mener likevel at de negative virkningene trolig vil bli små dersom anleggsarbeidet i stors mulig grad legges til perioder hvor reindriften ikke benytter området til flytting og reinen ikke trekker i området. NVE mener også at arbeidene i nedre del av prosjektområdet kun vil påvirke arealer som i større grad er påvirket av menneskelig aktivitet.

NVE mener at det er viktig å opprettholde bruk av etablerte trekk- og flyttleier for å sikre reinens bruk av mest mulig tilgjengelig areal. Stenging av flyttleier er ikke tillatt, jf. reindriftsloven (2007) § 22, punkt 2. Det er derfor viktig at prosjektet planlegges nøye slik at dette ikke forekommer. Det er også viktig at reinen får ro under beiting og unngår forstyrrelser, noe som ellers kan føre til tap for næringen. Slikt tap kan kreves erstattet, men dette er forhold NVE anser for å være av privatrettslig karakter.

Området ved Kjerringvatnet fremstår som mer uberørt enn de nedre delene av tiltaket, men NVE vurderer allikevel at de fysiske inngrepene som planlegges i dette området er små. Inntaket er planlagt veiløst og under vann og vil derfor ikke påvirke reindriften negativt. Det er imidlertid viktig at inngrepene i forbindelse med etableringen av terskelen i utløpet av Kjerringvatnet og ev. kanalisering for å legge til rette for slipp av minstevannføring gjøres så skånsomt og minimale som mulig. Arbeidet ved Kjerringvatnet bør også etter NVEs mening foregå i perioder hvor påvirkningen for reindriften blir minst mulig.

Når det kommer til spørsmålet om en regulering av Kjerringvatnet, mener NVE at en senkning av vannstanden ikke vil komme i direkte konflikt med reindriftsinteressene, gitt avbøtende tiltak. Ved en senkning av vannstanden vil gjerdeeffekten ved Vasshovudet og elva bli noe mindre enn i dag. Søker har i sitt svar på høringsuttalelsene kommentert at de er villige til å bistå reinbeitedistriktet med et mobilt gjerdeanlegg for å avbøte dette dersom området igjen vil bli benyttet som samle- og merkeplass. NVE mener hvis dette avbøtende tiltaket gjennomføres vil påvirkningen for reindriften være minimal. NVE er videre av den oppfatning at en heving av vannstanden i Kjerringvatnet vil medføre større negative konsekvenser for reindriften. En heving av vannstanden vil medføre at samleområdet blir noe mindre og at trekk/flytting rundt vannet blir vanskeligere enn i dag.

Da det gjelder spørsmålet om samlet belastning på reinbeitedistriktet, vil NVE kommentere at etter høringsrunden har flere andre småkraftsaker i området blitt avslått. Innenfor reinbeitedistriktet har NVE

også avslått en konsesjonssøknad om et vindkraftverk. Vi er av en oppfatning at flere av disse sakene ville medført større negative konsekvenser for reinbeitedistriktet enn Stikkelvika kraftverk. Med bakgrunn i vurderingene som er gjort ovenfor, angående konsekvenser for reindriften, mener NVE at en eventuell konsesjon til Stikkelvika kraftverk ikke vil medføre en økning i den samlede belastningen på reinbeitedistriktet i særlig grad.

NVE mener at det bør vises forsiktighet ved å gi konsesjoner til kraftverk som berører viktige reindriftsinteresser. Vi er likevel av den oppfatning at konsekvensene av en eventuell utbygging av Stikkelvika kraftverk vil være akseptable for reindriftsinteressene i området gitt avbøtende tiltak. Vi ser det som helt nødvendig at reinbeitedistriktet involveres i detaljplanleggingen av kraftverket og at anleggsarbeidet tilpasses reindriften i området. I driftsfasen vil jevnlig kontakt med distriktet sikre at kraftproduksjonen ikke kommer i konflikt med reindriften.

Konsekvenser for reindrift har ikke vært avgjørende for NVEs anbefaling i denne saken, men tillagt vekt i den samlede vurderingen av positive og negative virkninger for allmenne og private interesser.

Kulturminner

På bakgrunn av tidligere funn i området samt Sametingets generelle kjennskap til området finner Sametinget det sannsynlig at det kan være samiske kulturminner i det aktuelle inngrepsområdet som fortsatt ikke er registrert. Sametinget kommenterer derfor at de må foreta en befarings tur før endelig uttalelse kan gis. Sametinget fremhever derfor at tiltaket ikke kan iverksettes uten at Sametinget har gjennomført befarings turen og at de har gitt en endelig uttalelse.

NVE legger til grunn at det er et visst potensiale for samiske kulturminner i planområdet. Vi mener dette forholdet ikke er avgjørende for vår anbefaling, men at forholdet må avklares før innsendelse av detaljplanen for prosjektet dersom det gis konsesjon.

Konsekvenser av kraftlinjer

Søker planlegger å tilknytte kraftverket til eksisterende distribusjonsnett med en 100 m lang jordkabel. NVE har ikke mottatt noen innvendinger mot planlagt nettilknytning, og vi anser videre at konsekvensene av denne ikke er avgjørende for vår vurdering. Etableringen av linjen vil følge eksisterende praksis for etablering av tilknytning av småkraftverk.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Stikkelvika kraftverk vil gi 23,4/20,0 GWh i et gjennomsnittså avhengi av alternativ. Denne produksjonsmengden regnes som mye for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Erfaring fra utbygging av små vannkraftverk i Nord-Norge viser at vel halvparten av investeringen kan legges igjen lokalt slik at næringslivet får økt aktivitet i anleggsperioden. I tillegg vil det være behov for tilsyn når kraftverket kommer i drift, og dette utføres gjerne av grunneiere eller andre lokale personer som får tilleggsinntekt. Kraftverket vil styrke næringsgrunnlaget i området og kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

En regulering av Kjerringvatnet vil også bidra til at kraftverket kan produsere energi i perioder med lavere tilsig.

En konsesjon etter vassdragsreguleringsloven vil gi konsesjonsavgift til kommunen og staten og konsesjonskraft til kommunen. Grunnlaget for konsesjonsavgift og -kraft vil i så fall bli beregnet av

NVE når kraftverket er bygd og kommet i drift. Foreløpig er beregningsgrunnlaget oppgitt til henholdsvis 2440 nat.hk (alt. A) og 1000 nat.hk (alt. B).

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 23,4 GWh/år ved alt. A og 20,0 GWh/år etter alt. B i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er høy for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne anbefale konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan anbefale krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Hattfjelldal kommune anbefaler at det gis konsesjon, fortrinnsvis til alternativ A. **Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Sametinget og Reindriftsforvaltningen i Nordland** har fremmet innsigelse for utbygningsplanene for Stikkelvika kraftverk. Dette gjelder for begge utbyggingsalternativer. Dette begrunnes i hovedsak med negative konsekvenser for naturmangfold, landskap og reindrift. **Statens vegvesen** uttaler at avkjørselsforhold må avklares i reguleringsplan eller egen søknad. **Helgelandskraft AS** uttaler at distribusjonsnettet må forsterkes i området.

En eventuell utbygging av Stikkelvika kraftverk vil gi ca. 23,4/20,0 GWh i et gjennomsnittså (avhengig av utbyggingsalternativ). Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter samt tildeling av konsesjonskraft og -avgift. Videre vil Stikkelvika kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. I tillegg vil en regulering være positivt med tanke på å holde en produksjon også i perioder med lite tilsig.

I innstillingen har NVE lagt vekt på at en utbygging av Stikkelvika kraftverk vil være et bidrag til en regulerbar fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE mener konfliktene ved en utbygging av Stikkelvika kraftverk i hovedsak knytter seg opp mot naturmangfold, landskap og reindrift. Dette er vektlagt i vår anbefaling. NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter de negative konsekvensene for disse temaene.

For å minske mulige konsekvenser for reindriften vil det være viktig at inntaket og dammen/terskelen bygges veiløst slik som planlagt. Det er også viktig at veien til tunnelpåhugget tilbakeføres etter endt anleggsperiode. NVE mener også det er viktig for reindriften at vannstanden i Kjerringvatnet ikke heves mens en senkning av vannstanden i likhet med hva som er omsøkt etter alternativ A synes å være akseptabelt. Det vil også være viktig å tilpasse anleggsperioden slik at den påvirker reinen i minst mulig grad.

NVE mener at en tilstrekkelig minstevannføring hele året er viktig, da tilførselen av vann og fuktighet har betydning for fossesprøytonene, vegetasjon, insekter, bunndyr og organismer knyttet til vannstrengen for øvrig. Med sesongtilpasset minstevannføring fra utløpet av Kjerringvatn, vil

forholdene for biologisk mangfold i og rundt hele elva etter vårt syn ivaretas i tilstrekkelig grad. En tilstrekkelig minstevannføring er også viktig for å ivareta landskaps- og friluftslivsinteresser.

NVE mener at Stikkelvika kraftverk ligger i et område med visse landskapskvaliteter og at det dermed er viktig å begrense de visuelle virkningene av en eventuell utbygging i vassdraget. I de omsøkte planene for kraftverket mener NVE at det er tatt flere hensyn for å begrense de mulige negative konsekvensene for landskap og friluftsliv.

Etter NVEs syn vil en heving av vannstanden i Kjerringvatnet medføre negative konsekvenser for temaene reindrift og landskap. Fordelene ved en heving av vannstanden vil være økt produksjon og høyere reguleringsgrad. Vi mener derimot at fordelene ved vannstandshevingen ikke er større enn ulemperne dette medfører. NVE anbefaler derfor at det gis tillatelse til 1,5 meter senkning av vannstanden i Kjerringvatnet, men ingen heving av vannstanden.

NVE mener prosjektet i Stikkelvikelva kun vil gi mindre negative konsekvenser som kan avbøtes tilstrekkelig gjennom vilkår, slik at fordelene ved tiltaket er større enn skadet og ulemper. Det kan derfor anbefales at det gis konsesjon til prosjektet.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene for utbyggingsalternativene og de uttalelsene anbefaler NVE at Miljøkraft Hattfjelldal AS får tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å regulere Kjerringvatnet, og tillatelse etter vannressursloven til å bygge Stikkelvika kraftverk. NVE mener at fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket er større enn skadene og ulemperne for allmenne og private interesser slik at § 8 i vassdragsreguleringsloven og § 25 i vannressursloven er oppfylt.

Vi anbefaler at tillatelsen gis på de forslag til manøvreringsreglement og vilkår som følger vedlagt.

Merknader til manøvringsreglementet

Post 1:

Søker har foreslått å etablere en lav betongterskel i utløpet av Kjerringvatnet for å regulere vannstanden mellom HRV og LRV.

NVE legger til grunn at en regulering etter alt. A vil ha negative konsekvenser for landskap og reindrift. Dersom tillatelse gis til senkning i tråd med alt. A er konsekvensene etter vårt syn akseptable, samtidig som det vil bli noe mer produksjon enn ved alt. B.

Post 2:

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs anbefaling til fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	1300
Alminnelig lavvannføring	l/s	150
5-persentil sommer	l/s	188
5-persentil vinter	l/s	133
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,8
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	134
Minste driftsvannføring	l/s	0,3

I søknaden er det foreslått slipp av minstevannføring på **500 l/s** i tiden 1/6 til 31/8 og **57 l/s** resten av året. Til sammenligning er 5-persentilverdiene beregnet til henholdsvis 188 og 133 l/s sommer- og vinterstid. Flere av høringspartene har kommentert viktigheten av at det slippes en tilstrekkelig minstevannføring for å ivareta de biologiske verdiene knyttet til vassdraget.

NVE mener i likhet med søker og høringsinstansene at det må slippes vann forbi inntaket til kraftverket hele året for å avbøte konsekvensene for fossesprøytonene og fuktkrevede arter knyttet til berørt elvestrekning. Vi er også av den oppfatning også at behovet for minstevannføring er størst om sommeren. Minstevannføring vil også være viktig for å ivareta noe av de landskapsmessige forholdene i området. NVE mener at sommersesongen for minstevannslipp må vare ut september for å ivareta de nevnte verdiene på best mulig måte. Vi registrerer at det ikke er funnet viktige naturverdier i tilknytning til utbyggingsområdet som skulle tilsi minstevannføring utover de foreslåtte verdiene. NVE

mener også at vannslippet kan være noe lavere om sommeren enn det søker har foreslått i endringsmelding, men heller at sommersesongen forlenges noe.

Ut fra dette foreslår NVE en minstevannføring på **400 l/s** i tiden 1/6-30/9 og **60 l/s** resten av året. NVE mener den fastsatte minstevannføringen vil avbøte virkningene på biologisk mangfold, landskap og friluftsliv i tilstrekkelig grad. Dette vil etter vårt syn i liten grad påvirke produksjonen. I og med det er et magasin så vil dette kunne bidra til å sikre en noe høyere mvf. Om sommeren i lavvannsperioder enn i naturlig tilstand. Da snøen også normalt ligger lenge utover sommeren vil dette være av betydning for å opprettholde naturverdiene ved Røykfossen.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av vannstand og minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet og Kjerringvatnet er på laveste regulerte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal da ikke være i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring og ved magasin skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser og reguleringshøyder som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt.. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Merknader til konsesjonsvilkårene

Vi har følgende anbefaling til merknader til vilkårene:

Post 3: Avgifter

NVE har foreslått en konsesjonsavgift som ligger på dagens normale nivå. Det har ikke fremkommet opplysninger i saken som tilsier at den bør legges på et høyere nivå enn det som er vanlig.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Dykket inntak i Kjerringvatnet ca. på kote 706 som beskrevet i tilleggnotat av 29.09.2014. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Tunnel i øvre del og nedgravet rørgate i nedre del. Som beskrevet i tilleggnotatet og på vedlagte kart.
Kraftstasjon	Kote 385. Plassering som beskrevet i søknaden
Største slukeevne	Søknaden oppgir 1,8 m ³ .
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,3 m ³
Installert effekt	Søknaden oppgir 4,9 MW.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 peltonturbin.
Vei	Midlertidig anleggsvei til tunellpårugg. Ikke vei til inntak.
Annet	Det skal tas kontakt med reinbeitedistriktet for avklaring av anleggsperiode og tilpasninger i forbindelse med detaljplanen. Midlertidige veier skal være fysisk avstengt for å hindre motorisert ferdsel.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Miljøkraft Hattfjelldal AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 100 meter jordkabel til eksisterende linjenett.

Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Helgelandskraft AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Miljøkraft Hattfjelldal AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Helgelandskraft AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Miljøkraft Hattfjelldal AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til vegloven

Det må søkes Statens vegvesen om tillatelse til å krysse fylkesveien med rørgata og etablere avkjøring til kraftstasjonen.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Sakens dokumenter er tilgjengelig i elektronisk format på SeDok.

Med hilsen

Per Sanderud
Vassdrags- og
energidirektør

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Forslag til vilkår

Vedlegg 2: Forslag til manøvreringsreglement

Vedlegg 3: Kart

Vedlegg 1- Forslag til vilkår

Forslag til vilkår
for tillatelse etter reguleringsloven og vannressursloven
til Miljøkraft Hattfjelldal AS
til å foreta regulering av Kjerringvatnet
og å bygge Stikkelvika kraftverk

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdrags-reguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale en årlig avgift til staten på kr 8 pr. nat.hk. og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer på kr 24 pr. nat.hk.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av NVE.

Plikten til å betale avgiftene inntreffer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kap. 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for fondet skal godkjennes av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 19 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5. Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjæmmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene Stikkelvikelva og Kjerrigvatnet er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiverings-undersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdsl m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignjengelige.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig, maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

15

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Kartverket med opplysning om hvordan målingene er utført

16

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltenes utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringsens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Staten forbeholdes rett til inntil 5 % av kraftøkningen, beregnet som i første ledd.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

20

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

21

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter), 4 (Byggefrister m.v.), 14 (Manøvreringsreglement m.v.), 19 (Konsesjonskraft) og 21 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12 nr 21.

For overtredelse av de i reguleringsloven eller i medhold av loven fastsatte bestemmelser, eller vilkår satt for konsesjon eller vedtak i medhold av loven, kan NVE treffe vedtak om tvangsmulkt. Tilsvarende kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt for å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, jf. vannressursloven § 60. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25 og vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

22

(Tinglysing)

Konsesjonen skal tinglyses i de rettskretser hvor anleggene ligger. Olje og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.

Vedlegg 2 - Forslag til Manøvreringsreglement

Forslag til manøvreringsreglement for regulering av Kjerringvatnet i Hattfjelldal kommune, Nordland

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig	Reg.grenser		Oppd.	Senkn.	Reg. høyde
	vannst. kote	Øvre kote	Nedre kote			
Kjerringvatnet	718,0	718,0	716,5	0	1,5	1,5

Høydene refererer seg til Kartverkets høydesystem (NN 1954). Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene så vidt mulig ikke økes.

I tiden 31.05.-30.09. skal det slippes en minstevannføring på 400 l/s fra Kjerringvatnet. Resten av året skal det slippes 60 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring og vannstanden i *Kjerringvatnet* er på laveste tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis, og typisk start-/stoppkjøring skal ikke forekomme.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringsperioden.

4.

Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Vedlegg 3 – Kart

